

หลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

ในการเสนอหลักการ แนวคิด ทฤษฎี และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง ผู้วิจัยจะได้นำเสนอ เป็น 4 ตอน ตามลำดับ ดังนี้

ตอนที่ 1 กล่าวถึง การนิเทศการศึกษาและการนิเทศการสอนประกอบด้วย ความหมายของการนิเทศการศึกษาและการนิเทศการสอน ความสำคัญของการนิเทศการศึกษา และการนิเทศการสอน จุดมุ่งหมายและเป้าหมายของการนิเทศการศึกษาและการนิเทศการสอน เทคนิคและกิจกรรมการนิเทศการศึกษาและการนิเทศการสอน และการนิเทศแบบคลินิก

ตอนที่ 2 กล่าวถึง การสังเกตการสอนและเครื่องมือสังเกตการสอน

ตอนที่ 3 กล่าวถึง การผลึกษา ประกอบด้วย วัตถุประสงค์ของการผลึกษา การจัดผลึกษาในโรงเรียน หลักสูตรวิชาผลึกษา พุทธศักราช 2524 การสอนผลึกษาในชั้นเรียน วิธีสอนผลึกษา จุดประสงค์ของการสอนผลึกษา การดำเนินการสอนวิชาผลึกษา การเขียนแผนการสอนหรือบันทึกการสอนวิชาผลึกษา บทบาทหน้าที่ และคุณลักษณะของครูผลึกษา

ตอนที่ 4 กล่าวถึง งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง จำแนกเป็นพฤติกรรมการสอนในวิชาอื่น ๆ พฤติกรรมการสอนวิชาผลึกษาและงานวิจัยในต่างประเทศ

ตอนที่ 1 การนิเทศการศึกษาและการนิเทศการสอน

ความหมายของการนิเทศการศึกษาและการนิเทศการสอน

นักการศึกษาหลายคนได้ให้คำนิยามของคำว่า "การนิเทศการศึกษา" ไว้หลายทัศนะ

ดังนี้ :

คาร์เตอร์ วี กูด (Carter V. Good 1973 : 552)

ได้ให้ความหมาย

ไว้ว่า

การนิเทศการศึกษา หมายถึง ความพยายามพิเศษของเจ้าหน้าที่ฝ่ายการศึกษาที่ได้รับมอบหมายให้ทำหน้าที่นิเทศการศึกษา ในการแนะนำครูหรือ และผู้อื่นทำงานเกี่ยวกับการศึกษา ในวิธีปรับปรุงการสอนหรือการให้การศึกษา โดยจะช่วยให้เกิดความงอกงามในวิชาชีพทางการศึกษา ช่วยพัฒนาครู ช่วยเลือกและปรับปรุงวัตถุประสงค์ของการศึกษาวิธีสอน และการประเมินผลการสอน

เบน เอ็ม แฮร์ริส (Ben M. Harris 1963 : 9) กล่าวว่า "การนิเทศการศึกษา หมายถึง การที่บุคคลใดกระทำกับบุคคลหรือสิ่งอื่นใดเพื่อคงไว้หรือเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานของโรงเรียนซึ่งมีผลโดยตรงต่อการบรรลุเป้าหมายทางการสอนของโรงเรียน"

นพพงษ์ บุญจิตราคุลย์ (2524 : 218) กล่าวว่า "การนิเทศการศึกษา คือ ความพยายามในทุกวิถีทางของผู้เชี่ยวชาญที่จะช่วยพัฒนาที่ทำหน้าที่ให้การศึกษาได้ปฏิบัติหน้าที่อย่างมีประสิทธิภาพ และให้ผลสัมฤทธิ์ทางการศึกษาตามเป้าหมายที่กำหนดเกิดขึ้นกับผู้เรียน"

นิพนธ์ ไทยพานิช (2523 : 17) สรุปว่า "การนิเทศการศึกษา คือ ความพยายามของบุคลากรทางการศึกษาที่จัดทำกิจกรรมและให้บริการกับผู้บริหารและครูในทางตรงและทางอ้อม ที่จะปรับปรุงการเรียนการสอนของครู เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการเรียนของนักเรียน"

สงัด อุทรานันท์ (2529 : 7) กล่าวว่า "การนิเทศการศึกษา หมายถึง กระบวนการทำงานร่วมกันกับครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อให้ได้มาซึ่งสัมฤทธิ์ผลสูงสุดในการเรียนของนักเรียน"

จากทัศนะของนักการศึกษาข้างต้น พอจะสรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษา หมายถึง การปฏิบัติงานร่วมกันของครูและบุคลากรทางการศึกษา เพื่อปรับปรุงและพัฒนากระบวนการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุจุดมุ่งหมายของการศึกษา

ส่วนการนิเทศการสอนนั้น ได้มีผู้ให้ความหมายไว้หลายประการ เช่นกัน ดังที่

สมาคมศึกษานิเทศก์ (2525 : 60) ได้ให้ความหมายไว้ว่า การนิเทศการสอน หมายถึง "การนิเทศแบบตรง (Direct supervision) ที่ผู้ทำการนิเทศไปมีปฏิสัมพันธ์กับครูหรือผู้สอน ซึ่งจะส่งผลให้เกิดการเปลี่ยนแปลงที่ทำให้คุณภาพการสอนดีขึ้น การนิเทศแบบตรง

นี่เป็นการนิเทศแบบรายบุคคลที่ศึกษานิเทศก์ทำกับครู โดยอาจทำเป็นรายบุคคลหรือเป็นกลุ่มก็ได้ "

สันต์ ขรรชม่าง (2526 : 9) ได้ให้ทัศนะว่า "การนิเทศการสอน หมายถึง ความพยายามใด ๆ ที่จะช่วยเหลือ ปรับปรุง แก้ไขสภาพการเรียนการสอนของนักเรียนให้ดีขึ้น โดยวิธีจัดหาเครื่องอำนวยความสะดวก (Facility of Teaching) แก่ครู เพื่อให้ครูปฏิบัติภารกิจการสอนได้ผลสำเร็จตามความมุ่งหมายยิ่งขึ้น"

นิพนธ์ ไทพานิช (2528 : 14) สรุปว่า "การนิเทศการสอนนั้นก็คือ กระบวนการและความคิดรวบยอด (Concept) เพื่อที่จะปรับปรุงการสอนของครูเพื่อผลประโยชน์ของนักเรียนในอันที่จะเพิ่มประสิทธิภาพและประสิทธิผลในการเรียนรู้ให้สูงขึ้น "

อวย เนทเซอร์ และเครย์ (Eye, Netzer and Krey 1971 : 30) ได้ให้คำจำกัดความว่า "การนิเทศการสอนเป็นส่วนหนึ่งของการบริหารโรงเรียน ซึ่งจุดเบื้องต้นเน้นถึงผลสัมฤทธิ์ของการเรียนการสอนที่เหมาะสม ซึ่งเป็นความคาดหวังของระบบโรงเรียน"

แฮร์ริส (Harris : 1975 : 10) ได้ให้คำจำกัดความการนิเทศการสอนว่า หมายถึง "สิ่งที่มีผลต่อการศึกษาคือกระทำลงไปกับผู้ใหญ่ และกับวัตถุสิ่งของ เพื่อที่จะรักษาไว้ หรือเปลี่ยนแปลงการปฏิบัติงานของโรงเรียนในวิถีทางตรงที่มีอิทธิพลต่อกระบวนการสอนที่ กระตุ้นและเสริมส่งการเรียนของนักเรียน"

กลิคแมน (Glickman 1981 : 6) ได้ให้ทัศนะว่า "การนิเทศการสอนเป็น ข้อย่อยของการนิเทศการศึกษา ซึ่งเป็นกระบวนการสำหรับปรับปรุงงานและพันธกิจในชั้นเรียน และกิจกรรมที่ดำเนินในโรงเรียน โดยที่กระทำหรือทำงานโดยตรงกับครู"

จากหลายทัศนะดังกล่าว อาจกล่าวได้ว่า การนิเทศการสอน หมายถึง การปฏิบัติงานของผู้นั้นหน้าที่ในการนิเทศการศึกษาในส่วนที่เกี่ยวข้องกับครูผู้สอนโดยตรง ในอันที่จะปรับปรุงแก้ไขพัฒนาการเรียนการสอนให้มีคุณภาพ ประสิทธิภาพและประสิทธิผลยิ่งขึ้น

จากความหมายของการนิเทศการศึกษาและการนิเทศการสอนสรุปได้ว่า การนิเทศการสอนเป็นส่วนหนึ่งของการนิเทศการศึกษา ในสมัยก่อนการนิเทศการศึกษาและการนิเทศการสอนมีความหมายคล้ายคลึงกัน คือปรับปรุงการสอนหรือวิธีสอนของครูเท่านั้น แต่ในภายหลังการ

นิเทศการศึกษารวมไปถึงการทำให้ขวัญและกำลังใจของครูที่ขึ้น การพัฒนาหลักสูตร การเลือก และการปรับปรุงวัตถุประสงค์ของการศึกษา ตลอดจนการบริการต่าง ๆ ที่จะทำให้ครูทำงานในหน้าที่ของตนให้ดีขึ้น ขณะที่การนิเทศการสอนเน้นที่การช่วยเหลือ แนะนำ ชี้แจง บริการและปรับปรุงในส่วนที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอน การนิเทศการสอนจึงเป็นส่วนหนึ่งของการนิเทศการศึกษา คือ มุ่งในด้านการปรับปรุงการเรียนการสอนโดยตรง

ความสำคัญและความจำเป็นของการนิเทศการศึกษาและนิเทศการสอน

การจัดการศึกษาที่ทันสมัย จะต้องสอดคล้องกับความต้องการของประเทศชาติ จึงจำเป็นต้องมีการเปลี่ยนแปลงปรับปรุงให้สอดคล้องกับสภาพเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง ตลอดจนพัฒนาการด้านต่าง ๆ การนิเทศการศึกษาจึงมีความจำเป็นสำหรับการจัดการศึกษา ดังที่ วิกิญา สาร (2519 : 274) กล่าวว่า

จากการที่สภาพสังคมเปลี่ยนแปลงไปทุกขณะ ทั้งในด้านการเมือง เศรษฐกิจ สังคมและวัฒนธรรม รวมทั้งเทคโนโลยีและวิทยาการใหม่ ๆ การศึกษาจึงต้องเปลี่ยนแปลงให้สอดคล้องกับการเปลี่ยนแปลงของสังคมด้วย ครูซึ่งมีบทบาทสำคัญในการจัดการเรียนการสอนใหม่บรรลุจุดมุ่งหมายของการศึกษา ย่อมต้องเปลี่ยนแปลงปรับปรุง และพัฒนาการสอนของตนใหม่ประสิทธิภาพด้วย การนิเทศการศึกษาจึงมีความจำเป็นต่อการจัดการศึกษาเป็นอย่างมาก เพราะการนิเทศการศึกษามุ่งแนะนำครูให้รู้วิธีปรับปรุงการสอนหรือให้การศึกษา

นอกจากนี้ นพพงษ์ บุญจิตราศย์ (2524 : 251-252) ยังได้ระบุความจำเป็นของการนิเทศการศึกษาว่ามีสาเหตุและองค์ประกอบมาจาก

1. การเปลี่ยนแปลงของระบบการจัดการศึกษา
2. การปรับปรุงเปลี่ยนแปลงตลอดจนการพัฒนาหลักสูตร
3. ความเจริญก้าวหน้าทางวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีที่เป็นไปอย่างรวดเร็ว
4. ความเชื่อซาและนั่งเฉยซาความสนใจของครูที่ควรได้รับการกระตุ้นให้ทันตัวอยู่

เสมอ

5. วิทยาการสังคมและวัฒนธรรมที่เปลี่ยนแปลงไป
6. การขาดประสบการณ์ของครูใหม่ หรือครูเก่าที่ก้าวไม่ทันต่อเทคนิคและวิธีการสอน

ใหม่ ๆ ที่เกิดขึ้น

7. ผลการค้นคว้าวิจัยใหม่ที่เกิดขึ้นในวิชาต่าง ๆ ควรได้รับการเผยแพร่และแปลความหมายออกเป็นการปฏิบัติ เพื่อให้การศึกษาได้ก้าวหน้าและงอกงามขึ้น

8. ปรัชญาและอุดมการณ์ทางการจัดการศึกษาที่เปลี่ยนแปลงไป ควรได้รับการถ่ายทอดและสนองตอบของบุคคลที่เกี่ยวข้องกับการศึกษา

วไลรัตน์ บุญสวัสดิ์ (2524 : 8) ได้กล่าวถึงความจำเป็นของการนิเทศการศึกษาไว้ชัดเจนยิ่งขึ้นว่า

แม้ว่าเราจะสามารถหาครุผู้มีความรู้ความสามารถเข้ามาสู่ระบบการศึกษาได้ ความต้องการการนิเทศการศึกษาก็ยังคงมีความจำเป็นอย่างยิ่งเพราะกระบวนการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา ทำให้เกิดการเปลี่ยนแปลงทางการศึกษา เช่น การเปลี่ยนแปลงหลักสูตรในระดับต่าง ๆ การผลิตครูซึ่งบางครั้งสถาบันผลิตครูนั้นยังไม่สามารถผลิตครูที่มีประสิทธิภาพเพียงพอ อีกทั้งเมื่อครูไปทำงานในสถานศึกษาแล้ว ครูจำเป็นจะต้องได้รับการฝึกอบรมประจำอยู่ตลอดเวลาเพื่อฝึกฝนทักษะ และเพิ่มพูนความรู้ ประสบการณ์อยู่เสมอ และเพื่อควบคุมรักษามาตรฐานการศึกษาของประเทศให้ดำเนินไปในแนวทางเดียวกัน

สรุปแล้ว การนิเทศการศึกษามีความจำเป็นอย่างยิ่งต่อการจัดการเรียนการสอนของครูให้มีคุณภาพและมีประสิทธิภาพ การนิเทศการสอนซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของ การนิเทศการศึกษา และเป็นกระบวนการทำงานที่มุ่งปรับปรุงการเรียนการสอนโดยตรง จึงมีความสำคัญและความจำเป็นต่อครูและการจัดการศึกษาเป็นอย่างยิ่ง เช่นกัน

จุดมุ่งหมายและ เป้าหมายของการนิเทศการศึกษาและการนิเทศการสอน

จุดมุ่งหมาย คือ แนวทางในการดำเนินงานให้ได้ผล การปฏิบัติงานใด ๆ ก็ตามจึงต้องมีจุดมุ่งหมายที่กำหนดไว้ล่วงหน้า เพื่อเป็นหลักและแนวทางให้ปฏิบัติได้ยึดถือและกระทำตาม เพื่องานจะได้บรรลุผลสำเร็จอย่างมีประสิทธิภาพ การนิเทศการศึกษาและการนิเทศการสอน ก็เช่นเดียวกัน ต้องมีจุดมุ่งหมายในการดำเนินงานที่แน่นอน เนื่องจากการนิเทศการศึกษาเป็นงานที่ต้องเกี่ยวข้องกับมนุษย์ และมีความสำคัญต่อการพัฒนาการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ กรมสามัญศึกษา (2519 : 3-4) ได้ระบุจุดมุ่งหมายในการนิเทศการศึกษาไว้ดังนี้

1. เพื่อให้ครูดำเนินการสอนตามหลักสูตร และให้ได้ผลตามความมุ่งหมายที่กำหนดไว้ในหลักสูตร

2. เพื่อให้ครูได้ตระหนักถึงปัญหาเกี่ยวกับการเรียนการสอนและการจัดการศึกษา ทั้งให้สามารถแก้ปัญหาเหล่านั้นได้ เพื่อให้เกิดผลดีต่อการศึกษานักเรียน

3. เพื่อพัฒนาหลักสูตรและการสอนให้มีประสิทธิภาพสอดคล้องกับความต้องการและความจำเป็น

4. เพื่อรักษา วิจารณ์ ส่งเสริม ควบคุมคุณภาพและมาตรฐานการศึกษาในทุกระดับ

5. เพื่อให้ความช่วยเหลือและประสานงานในทางวิชาการแก่กรมเจ้าสังกัดกระทรวงและสถานศึกษา หรือหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ตลอดจนงานขององค์กรระหว่างประเทศ

พันส หันมาคินทร์ (2524 : 207) มีความเห็นว่า ทางการนิเทศการศึกษาและการนิเทศการสอนควรมุ่งหมายสำคัญอันเดียวกันคือ ปรับปรุงส่งเสริมการเรียนการสอนของครูให้ดีขึ้น การนิเทศการสอนมิใช่การบังคับหรือจับผิด แต่เป็นการช่วยเหลือร่วมมือซึ่งกันและกัน เพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดีขึ้น ดังนั้น การนิเทศการสอนจึงตั้งอยู่บนรากฐานและมนุษยสัมพันธ์อันดี

สันต์ ชรรณบำรุง (2526 : 16-17) ได้ให้ความมุ่งหมายของการนิเทศการสอนไว้ว่า

1. ช่วยให้ความเข้าใจอย่างถ่องแท้ถึงวัตถุประสงค์ทางการศึกษาและวัตถุประสงค์ของการสอน
2. ช่วยสร้างให้ครูมีคุณลักษณะแห่งความเป็นผู้นำ
3. ช่วยให้ความรู้ ความก้าวหน้าทางวิชาการใหม่ ๆ
4. ช่วยให้ความรู้หลักการและความมั่นใจในการสอนมากขึ้น
5. ช่วยส่งเสริมประสิทธิภาพของการเรียนการสอน
6. ช่วยลดภาระผู้สอน ทำให้มีเวลาในการค้นคว้า ทดลอง วิจัยหาวิธีการใหม่
7. ช่วยเสริมขวัญของคณะครูให้อยู่ในสภาพที่ดีและเข้มแข็ง และรวมหมู่คณะให้เป็นทีมที่จะปฏิบัติงานร่วมกันด้วยสติปัญญาอันสูง เพื่อบรรลุจุดประสงค์เดียวกัน
8. ช่วยพิจารณาความเหมาะสมของงานใหญ่ๆ ควบคู่กับความสามารถของครูแต่ละคน และมอบหมายงานนั้นให้ครูแต่ละคนช่วยประคับประคองให้ครูนั้นใช้ความสามารถของตนปฏิบัติงานนั้นให้ก้าวหน้าอยู่เรื่อย ๆ

9. เพื่อช่วยให้ครูรู้จักคนเขาจุคคว่ามากในการเรียนรู้ของเด็กแต่ละคน และช่วยครูวางแผนการสอนที่เหมาะสมและแก้ไข

10. ช่วยประเมินผลงานการสอนของครู โดยอาศัยความเจริญงอกงามของนักเรียนเป็นไปตามแนวที่ตกลงกันได้

สรุปได้ว่า การนิเทศการศึกษาและการนิเทศการสอนต่างมีจุดมุ่งหมายร่วมกันในอันที่จะปรับปรุงสภาพการเรียนการสอนของครู พัฒนาคุณภาพและประสิทธิภาพของครู และพัฒนาการจัดการเรียนการสอนให้บรรลุจุดมุ่งหมายการศึกษา

กิจกรรมการนิเทศการศึกษาและการนิเทศการสอนและเทคนิคการนิเทศ

กิจกรรมการนิเทศเป็นเครื่องมือที่จะทำให้การนิเทศการศึกษาและการนิเทศการสอนเป็นไปตามจุดมุ่งหมายและบรรลุเป้าหมายที่กำหนดไว้ เพราะกิจกรรมที่เหมาะสมจะเป็นสิ่งที่สามารถตอบสนองความต้องการของครูที่จะได้รับความช่วยเหลือในการปรับปรุงและพัฒนาการจัดการเรียนการสอนของครูได้

ชาญชัย อาจินสมาจาร (2525 : 47-65) เห็นว่า การนิเทศการศึกษาจะต้องก่อให้เกิดความร่วมมือจากครูในด้านการวางแผนที่เป็นระบบและการใช้เทคนิคหรือกิจกรรมที่เหมาะสม เขาได้แบ่งกิจกรรมการนิเทศการศึกษาเอาไว้ 5 ประการ คือ

1. การสังเกตการสอนหรือการเยี่ยมเขียนชั้นเรียน เป็นเทคนิคที่ได้ผลเป็นอย่างมากในการนิเทศการศึกษา การเยี่ยมเขียนชั้นเรียนเป็นการติดตามผลของการสังเกตการสอน จุดที่จะให้ความสนใจ ก็คือ พัฒนาการของนักเรียน ไม่ใช่ตัวครูหรือจุดอ่อนของครู เพราะมันเป็นผลต่อความเจริญงอกงามและการปรับปรุงครู

2. การสาธิตการสอน เป็นเครื่องมือที่มีประสิทธิภาพในการจูงใจต่อความเจริญงอกงามทางวิชาชีพของครู และก่อให้เกิดความภูมิใจแก่ครู ผู้นิเทศหรือครูที่มีประสบการณ์ในการสอนจะเป็นผู้สาธิตการสอนให้ครูอื่น ๆ ด้

3. การเยี่ยมเขียนเพื่อสังเกตการสอน หมายถึง การไปสังเกตการสอนของครูคนอื่น ๆ เป็นกิจกรรมที่มีความสำคัญต่อความเจริญงอกงามของครูและมีประโยชน์ต่อการสอนของครู

4. การศึกษาเป็นหมู่คณะหรือการประชุมปฏิบัติการ เป็นกิจกรรมที่สามารถนำมาศึกษาสภาพการเรียนการสอนในลักษณะต่าง ๆ เช่น บัญชีการเรียนการสอน เป็นกิจกรรมที่มีประสิทธิผลมาก เพราะการมีส่วนร่วมในการทำงานของทุกคนช่วยก่อให้เกิดการปรับปรุงความร่วมมือในการทำงาน

5. การประชุม การประชุมจะมีลักษณะเป็นทางการ เพราะมีการวางแผนล่วงหน้า และมีลักษณะไม่เป็นทางการ เพราะบรรยากาศระหว่างสมาชิกเข้าร่วมประชุมจะมีลักษณะของความเป็นมิตร การประชุมจะมีประโยชน์ถ้าสมาชิกในหมู่คณะมีความสัมพันธ์อันดี ให้ความร่วมมือ และรวมกันปฏิบัติงาน

เบน เอ็ม แฮร์ริส (Ben M. Harris 1975 : 71-87) ได้เสนอกิจกรรมนิเทศการศึกษาซึ่งจะเป็นแนวทางให้ครูได้พิจารณาเลือกใช้ตามโอกาสและความเหมาะสมไว้ 23 ประการดังต่อไปนี้

1. การบรรยาย (Lecturing)
2. การบรรยายที่มีสื่อประกอบ (Visualized Lecturing)
3. การเสนอข้อมูลเป็นกลุ่ม (Panel Presenting)
4. การชมภาพยนตร์หรือโทรทัศน์ (Viewing film or Television)
5. การฟังเทป วิทยุหรือจานเสียง (Listening to Tape, Radio or Recordings)
6. การจัดนิทรรศการเกี่ยวกับวัสดุและอุปกรณ์ต่าง ๆ (Exhibiting Materials and Equipment)
7. การสังเกตการสอนในชั้นเรียน (Ovserving in Classroom)
8. การสาธิต (Demonstrating)
9. การสัมภาษณ์แบบมีโครงสร้าง (Structured Interviewing)
10. การสัมภาษณ์เฉพาะเรื่อง (Focused Interviewing)
11. การสัมภาษณ์ทางอ้อม (Non-directive Interviewing)
12. การอภิปราย (Discussion)
13. การอ่าน (Reading)

14. การวิเคราะห์ข้อมูลการคำนวณ (Analyzing and Calculating)

15. การระดมสมอง (Brainstorming)

16. การบันทึกวีดิโอเทปและการถ่ายภาพ (Videotaping and

Photographing)

17. การจัดทำเครื่องมือและแบบทดสอบ (Instrumenting and Testing)

18. การประชุมกลุ่มย่อย (Buzz Session)

19. การศึกษานอกสถานที่ (Field Trip)

20. การเยี่ยมเยียน (Intervisiting)

21. บทบาทสมมติ (Role-Playing)

22. การเขียน (Writing)

23. การปฏิบัติตามคำแนะนำ (Guided Practice)

ส่วนเทคนิคการนิเทศการศึกษานั้น บาร์ เบอร์ตัน และบรัคเนอร์ (Barr Burton and Brueckner 1947 : 17) กล่าวว่า เทคนิคการนิเทศการศึกษามีหลายประการ จึงเสนอไว้เพื่อจะได้เลือกใช้ให้เหมาะสม โดยเสนอเทคนิคการนิเทศการศึกษาไว้อย่างกว้าง - ขวาง ดังนี้

1. กลไกกลุ่ม (Group Devices)

ก. เทคนิคของลงมือทำ (Doing Techniques)

1. การประชุมปฏิบัติการ (Work Shop)

2. การแต่งตั้งคณะกรรมการต่าง ๆ ทำงาน (Committees)

ข. เทคนิคซึ่งต้องใช้การสื่อสารทางวาจา (Verbal Techniques)

1. การประชุมปฏิบัติการ (Staff Meeting)

2. การให้คำปรึกษาเป็นกลุ่ม (Group Counseling)

3. การให้เขาเรียนในวิทยาลัยหรือมหาวิทยาลัย (Course Work)

4. การให้เอกสารทางการศึกษา (Documentary Aids)

5. การกำหนดหนังสือเพื่ออ่าน (Directed Reading)

ค. เทคนิคที่จะต้องใช้การสังเกต

1. การสังเกต (Directed Observation)
2. การทัศนศึกษา (Field Trips)
3. การสัมมนา โดยการท่องเที่ยว (Travel Seminar)
4. การใช้สื่อทัศนอุปกรณ์ (Audiovisual Aids)

2. กลไกการนิเทศเป็นรายบุคคล (Individual Devices)

ก. เทคนิคการมีส่วนร่วม

1. การมีส่วนร่วมในการดำเนินการสอนทั้งหมด (Participation in The Total Teaching Art)
2. การแก้ปัญหาของแต่ละบุคคล (Individual Problem)

ข. เทคนิคการใช้ภาษา

1. การปรึกษาหารือเป็นรายบุคคล (Individual Conferences)
2. การจัดให้มีการปรึกษาหารือเพื่อให้เกิดการปรับตัว (Adjustment)

ค. เทคนิคการสังเกต

1. การสังเกตโดยตรง (Directed Observation)
2. การเข้าเยี่ยมเยียนระหว่างกันและกัน (Intervisitation)

ส่วน กวินน์ (Gwynn 1961 : 326 - 327) ได้แบ่งเทคนิคการนิเทศการศึกษาออกเป็น 2 แบบ และได้คิดค้นเกี่ยวกับกิจกรรมการนิเทศการศึกษาคือ เขาเรียกกิจกรรมการนิเทศการศึกษาคือเป็นเครื่องมือการนิเทศ และได้แบ่งกิจกรรมการนิเทศการศึกษาคือ ดังนี้

1. การนิเทศเป็นกลุ่ม (Group Devices)

- ก. การตั้งกรรมการกลุ่มทำงาน (Committees)
- ข. การศึกษาวิชาการ (Course Work)
- ค. การจัดห้องปฏิบัติการหลักสูตร (Curriculum Laboratory)
- ง. การศึกษานอกสถานที่ (Field Trip for Staff Personnel)

- จ. การฟังคำบรรยาย (Institutes and Lectures)
- ฉ. การอ่านเฉพาะเรื่อง (Directed Reading)
- ช. การสาธิตการสอน (Demonstration Teaching)
- ซ. การอภิปราย (Panel or Room Discussion)
- ฅ. การจัดห้องสมุดวิชาชีพ (Professional Libraries)
- ฉ. การจัดสมาคมทางวิชาชีพและการประชุมทางวิชาชีพ (Professional Organization and Meeting)
- ค. การจัดให้ชาวสารการนิเทศ (Supervisory Bulletins)
- ง. การประชุมและการประชุมเชิงปฏิบัติการ (Workshop or Group Conferences)

2. การนิเทศเป็นรายบุคคล (Individual Device) การนิเทศเป็นรายบุคคลนี้มีเทคนิคหลายประการดังนี้

- ก. การสังเกตการสอนในชั้นเรียน (Classroom Observation)
- ข. การทดลองในห้องเรียน (Classroom Experimentation)
- ค. การปริกษาหารือ (The Conference of Interview)
- ง. การพหุครูไปเยี่ยมเยียนและสังเกตการสอน (Intervisitation and Observation)
- จ. การเลือกวัสดุอุปกรณ์สำหรับการสอน (Selected of Materials for Teaching)
- ช. การประเมินผลตนเอง (Self-Evaluation)

การนิเทศแบบคลินิก

ความหมายของการนิเทศแบบคลินิก

การนิเทศแบบคลินิก เป็นลักษณะการนิเทศการศึกษาอย่างหนึ่งซึ่งมุ่งปรับปรุงพฤติกรรม การเรียนการสอนของครูเป็นสำคัญ มีผู้ให้คำจำกัดความและความหมายของการนิเทศแบบคลินิก

ไว้ต่าง ๆ กัน ดังเช่น

โคแกน (Cogan) อ้างถึงใน นิพนธ์ ไทยพานิช (2528 : 21) ได้กล่าวไว้ว่า

การนิเทศแบบคลินิก จะเน้นถึงการปรับปรุงพฤติกรรมการสอนของครูในห้องเรียน ซึ่งเป็นกระบวนการสำหรับการสังเกตการสอนภายในห้องเรียน อันที่จะได้มาซึ่งข้อมูลต่าง ๆ เช่น บันทึกของเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในห้องเรียน เช่น พฤติกรรมการสอนของครู และพฤติกรรมในการเรียนของนักเรียนที่เกิดขึ้นในขณะที่ครูกระทำการสอนอยู่ และมีข้อมูลที่เพิ่มเติมขึ้นมาได้อีกเกี่ยวกับครู และนักเรียนทางด้านการรับรู้ ทักษะศึคความเชื่อ ความรู้ที่มีความคล่องจงของทงกันกับเรื่องการสอนและการสอน ข้อมูลเหล่านี้อาจจะได้มาหรือเกิดขึ้นก่อนที่จะสอน ในระหว่างที่สอนหรือหลังจากที่การสอนสิ้นสุดลงแล้ว ในระหว่างที่ทำการวิเคราะห์การสอนในตอนใดก็ได้ ดังนั้น "การนิเทศแบบคลินิก" จึงมีความหมายว่าเป็นหลักเหตุผลและแนวปฏิบัติที่ออกแบบเอาไว้ สำหรับปรับปรุงสมรรถภาพการสอนของครูในชั้นเรียน" การดำเนินการนิเทศแบบคลินิก อาศัยข้อมูลส่วนใหญ่จากเหตุการณ์ต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชั้นเรียน การวิเคราะห์ข้อมูลเหล่านั้น และสัมพันธภาพระหว่างครูกับนิเทศจากพื้นฐานของโปรแกรม วิธีดำเนินการและยพวิธีนั้นได้ออกแบบเอาไว้ เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพในการเรียนของนักเรียน โดยการปรับปรุงพฤติกรรมการสอนของครูในชั้นเรียนเป็นหลักสำคัญ

เซอร์จิโอแวนนี และสตาร์แรท (Sergiovanni and Staratt)

อ้างถึงในนิพนธ์ ไทยพานิช (2528 : 22) ได้ให้คำนิยามของการนิเทศแบบคลินิก เอาไว้ว่า "การนิเทศแบบคลินิก หมายถึงการที่ครู และนิเทศได้เผชิญกันซึ่ง ๆ หน้า (face-to-face encounters) เกี่ยวกับเรื่องการสอนในชั้นเรียน จุดมุ่งหมายเพื่อพัฒนาวิชาชีพและการปรับปรุงการเรียนการสอนให้ดียิ่งขึ้น"

โกลด์แฮมเมอร์ แอนเดอร์สัน และคราจิฟสกี (Goldhammer, Anderson and Krajewski)

อ้างถึงใน นิพนธ์ ไทยพานิช (2528 : 22) ได้ให้ความหมายของการนิเทศแบบคลินิกไว้ดังต่อไปนี้

การนิเทศแบบคลินิก หมายถึงว่าจะต้องมีสัมพันธภาพอย่างจริงจังโดยตรง (face-to-face relationship) ระหว่างครูกับนิเทศ ซึ่งสัมพันธภาพที่ครู และนิเทศได้ร่วมกันสร้างขึ้นมา เพื่อให้เกิดความเชื่อถึซึ่งกันและกันด้วยวิธีการสร้างจุดมุ่งหมายและจุดประสงค์ร่วมกัน โดยอาศัยการทำงานร่วมกันอย่างนักวิชาชีพ เพื่อสร้างความเข้าใจและ

ความสัมพันธ์ทางวิชาชีพการสอน อย่างลึกซึ้งร่วมกัน มีการปฏิสัมพันธ์ที่กลมกลืนต่อกันและกัน ทั้งสองฝ่ายสามารถที่จะรักษาเอาไว้ ซึ่งความเป็นตัวของตัวเอง ที่จะเพิ่มพูนความเป็นอิสระ ในการแสดงออกซึ่งความคิดเห็นและความคิดสร้างสรรค์ เกี่ยวกับวิธีการของการนิเทศ ที่จะนำมาปฏิบัติให้เกิดผลดีที่สุดต่อการปรับปรุงการสอน

แฟลนเดอร์ (Flanders) อ้างถึงใน นิพนธ์ ไทพานิช (2528 : 23) ได้ให้คำนิยามของการนิเทศแบบคลินิกเอาไว้ดังต่อไปนี้

คือการสอนที่จัดสรรเอาไว้โดยเฉพาะ ที่มีบุคคลอย่างน้อยสองคนที่มีความเกี่ยวข้องและสนใจที่จะปรับปรุงพฤติกรรมการสอน โดยที่บุคคลหนึ่งทำหน้าที่สอน (ตัวครู) ซึ่งพฤติกรรมการสอนของเขานั้นจะถูกนำมาวิเคราะห์ศึกษา เพื่อเป็นการส่งเสริมให้มีการเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมการสอน การเปลี่ยนแปลงของพฤติกรรมการสอน จะต้องให้เกิดขึ้น และมีการวิเคราะห์เปรียบเทียบระหว่างพฤติกรรมการสอนยุคเก่าและยุคใหม่ เพื่อที่จะช่วยให้ครูได้ประโยชน์ของประสบการณ์นี้ เพื่อพัฒนาทักษะของการวิเคราะห์พฤติกรรมการสอนพัฒนาความเข้าใจอย่างลึกซึ้งลงไปถึงกระบวนการของการวางแผนการสอน และการลงมือกระทำการสอนอย่างแท้จริง

นอกจากนั้นแล้ว นิพนธ์ ไทพานิช (2531 : 25-26) ได้สรุปความหมายของการนิเทศแบบคลินิกว่า

ความหมายของการนิเทศแบบคลินิกคือ กระบวนการสำหรับการสังเกตการสอนในชั้นเรียน ที่มีการดำเนินการอย่างมีระเบียบ เพื่อปรับปรุงประสิทธิภาพการจัดการเรียนการสอนของครู โดยครูและนิเทศจะร่วมมือกันอย่างใกล้ชิดในการวางแผนการสอน การสังเกตการสอน และการประเมินแนวทางการจัดการเรียนการสอน เพื่อหาทางปรับปรุงแก้ไขร่วมกัน และขณะเดียวกันก็ส่งเสริมให้ครูสามารถนิเทศตนเองได้ในที่สุด และในการดำเนินงานนั้น ครูและนิเทศจะร่วมกันสร้างความสัมพันธ์ความเชื่อมั่นความจริงใจ และความไว้วางใจซึ่งกันและกัน นอกจากนี้การนิเทศแบบคลินิกยังมีลักษณะเป็นประชาธิปไตยและเป็นการนิเทศที่ยึดครูเป็นศูนย์กลาง แต่ขณะเดียวกันก็จะประสานผลประโยชน์ของครู และโรงเรียนเข้าด้วยกัน ซึ่งหมายความว่า ขณะที่มีการนิเทศมุ่งจะพัฒนาวิชาชีพของครูเป็นรายบุคคล แต่ก็ต้องให้สอดคล้องกับเป้าหมายและความต้องการของโรงเรียนด้วย

จุดมุ่งหมายของการนิเทศแบบคลินิก

แอกคีสัน และแกลล์ (Acheson and Gall) อ้างถึงใน นิพนธ์ ไทพานิช (2528 : 26) ได้วิเคราะห์จุดมุ่งหมายของการนิเทศแบบคลินิก ออกมาเป็น

จุดมุ่งหมายเฉพาะดังนี้

1. เป็นการให้ข้อมูลย้อนกลับที่มีความเห็นชัด จำเพาะเจาะจง (Objective Feedback) อย่างกระตั้นทัน ที่เกี่ยวกับพฤติกรรมในการสอนต่อตัวครู การนิเทศแบบคลินิก เปรียบเสมือนกับการที่ผู้เฒ่าได้ถือกระจกอยู่ข้างหลังห้องเรียน ซึ่งจะช่วยให้ครูได้เห็นภาพที่แท้จริงว่าเขาทำอะไร ทำอย่างไรบ้าง ในขณะที่เขาสอนอยู่ในหน้าชั้นห้องเรียน พฤติกรรมของครูที่ใดที่กระทำลงไปในห้องเรียนอาจแตกต่างกันออกไปจากสิ่งที่เขาคิดว่าเขากำลังกระทำอยู่ ตัวอย่างเช่น ครูจำนวนมากมีความเชื่อว่า เขาทำได้ดีมากเกี่ยวกับการส่งเสริมให้นักเรียนได้แสดงออกทางความคิดเห็น จนกระทั่งเขาได้ดูตัวของเขาเองสอนใน video-Tape จึงได้พบว่า ตัวเองได้ยึดครองบทเรียนและพูดมากตลอดเวลา มากกว่าส่งเสริมให้นักเรียนได้แสดงออกทางความคิดเห็น เพราะฉะนั้นการที่ครูได้รับข้อมูลย้อนกลับที่จำเพาะเจาะจงอยู่เสมอตลอดเวลา จะเป็นแรงกระตุ้นให้ครูใคร่ที่จะปรับปรุงวิธีการสอนของตัวเองได้เป็นอย่างดี

2. เป็นการวินิจฉัยและแก้ไขของกระบวนการสอน ผู้เฒ่าคลินิก (Clinical Supervisor) ใช้เทคนิคของการประชุมปรึกษาหารือ และข้อมูลหลักฐานที่ได้จากการสังเกตการสอนเพื่อที่จะชี้ระบบเฉพาะเจาะจงลงไปว่า พฤติกรรมในการสอนนั้น มีความคลาดเคลื่อนไปอย่างไร ระหว่างสิ่งที่ครูได้สอนและจุดมุ่งหมายของบทเรียนและการสอนที่ได้ตั้งเอาไว้

3. เป็นวิธีการที่ให้ความช่วยเหลือครู ได้พัฒนาทักษะในการใช้วิทยาศาสตร์การสอน

4. ช่วยให้ครูได้พัฒนาทัศนคติ ในทางดีงามและเต็มใจอย่างยิ่งที่จะค้นคว้าศึกษาอย่างคอบเนื่องเสมอไป ในเรื่องของการพัฒนาวิชาชีพในการสอน ประการนี้เป็นจุดมุ่งหมายที่สำคัญมากประการหนึ่งของการนิเทศแบบคลินิก ซึ่งเป็นสิ่งที่จะช่วยครูใคร่ให้เห็นจริงว่า การฝึกอบรมในการเป็นครูนั้นมิใช่โดยดุษณี หลังจากที่ได้รับประกาศนียบัตรเพียงเท่านั้น ครูจะต้องมีทัศนคติต่อตัวเองว่า เป็นนักวิชาชีพ ซึ่งหมายถึงการเรียนรู้เพิ่มเติมสิ่งใหม่ ๆ เทคนิคและความรู้ใหม่ ๆ อยู่ตลอดเวลา และตลอดชีวิตของวิชาชีพในการสอน

5. เป็นการช่วยให้ผู้เฒ่าคลินิก (Clinical Supervisor) ได้พัฒนาตัวเองอย่างจริงจังเพื่อเป็นแบบฉบับตัวอย่างให้กับครู และช่วยให้ผู้เฒ่าคลินิกได้พัฒนาตัวเองทั้งทางด้านทัศนคติและทักษะของการนิเทศการสอนเพื่อส่งเสริมให้แก่นักวิชาชีพที่สมรรถนะแบบยิ่ง ๆ ขึ้นไป

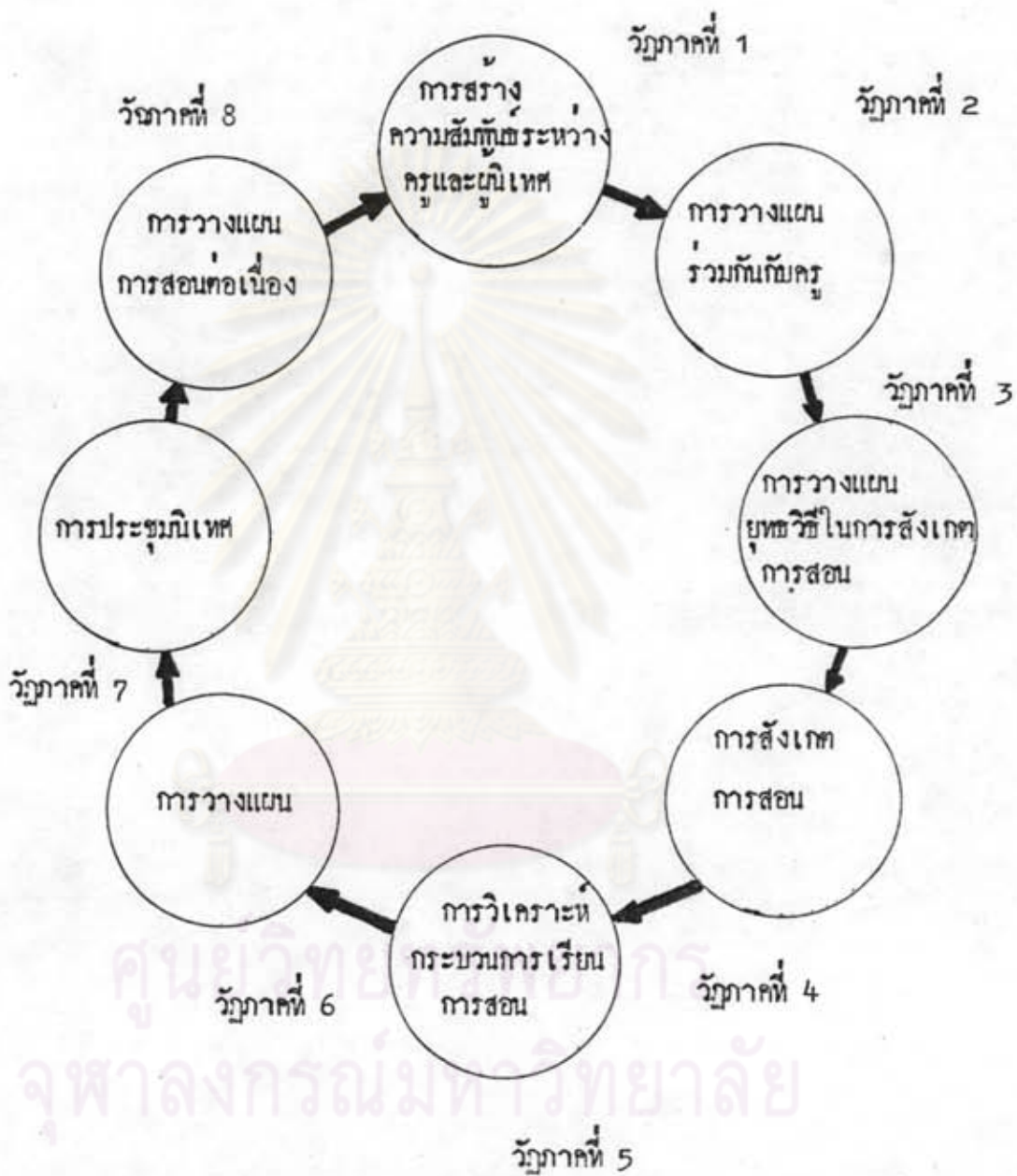
กระบวนการนิเทศแบบคลินิก

โคแกน (Cogan) อ้างถึงใน นิพนธ์ ไทยพานิช (2528 : 124) ได้กำหนด
ขั้นตอนของการนิเทศแบบคลินิก ซึ่งเรียกว่า "วัฏจักรของการนิเทศ"
อันประกอบด้วย 8 วัฏภาคดังต่อไปนี้

- วัฏภาคที่ 1. การสร้างความสัมพันธ์ระหว่างครูและผู้นิเทศ (establishing the teacher supervisor relationship)
- วัฏภาคที่ 2. การวางแผนร่วมกันกับครู (planning with the teacher)
- วัฏภาคที่ 3. การวางแผนยุทธวิธีในการสังเกตการสอน (planning the strategy of observation)
- วัฏภาคที่ 4. การสังเกตการสอน (observing instruction)
- วัฏภาคที่ 5. การวิเคราะห์กระบวนการเรียนการสอน (analyzing the teaching learning process)
- วัฏภาคที่ 6. วางแผนยุทธวิธีในการประชุมพิเศษ (planning the strategy of the conference)
- วัฏภาคที่ 7. การประชุมพิเศษ (the conference)
- วัฏภาคที่ 8. การวางแผนการสอนต่อเนื่อง (renewed planning)

จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย

วัฏจักรของการนิเทศแบบคลินิกตามรูปแบบของ โคนแกน

(อ้างถึงใน นิเทศ ไทยทานิช 2528 : 125)

เบลลอนและฮัฟฟ์แมน (Bellon and Huffman) อ้างถึงใน นิพนธ์ ไททานิซ (2523 : 165) ได้เสนอรูปแบบการนิเทศแบบคลินิกเป็น 4 วัฏภาค คือ

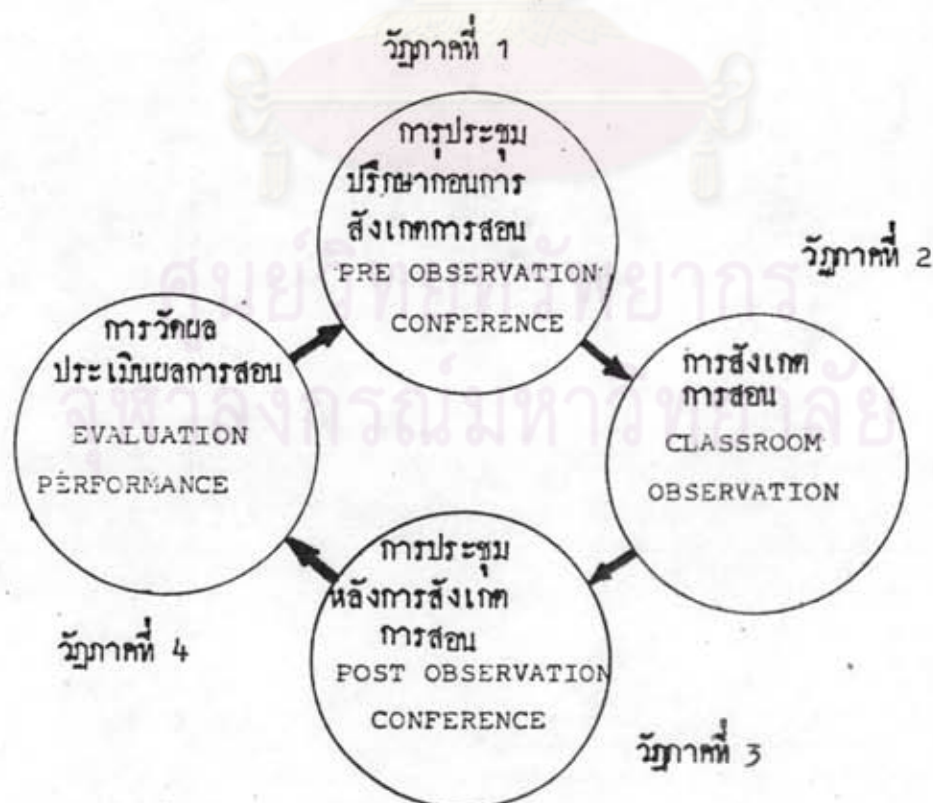
วัฏภาคที่ 1 การประชุมปรึกษาก่อนการสังเกตการสอน (pre-observation conference)

วัฏภาคที่ 2 การสังเกตการสอน (classroom observation)

วัฏภาคที่ 3 การประชุมปรึกษาหลังการสังเกตการสอน (post-observation conference)

วัฏภาคที่ 4 การวัดผลและประเมินผลพฤติกรรมการสอน (evaluation performance)

วัฏจักรของการนิเทศแบบคลินิก
ตามรูปแบบของเบลลอนและฮัฟฟ์แมน

(อ้างถึงใน นิพนธ์ ไททานิซ 2523 : 166)

บอยานและโคเปลันด์ (Boyan and Copeland) อ้างถึงใน นิพนธ์
 ไทยพานิช (2528 : 155) ได้กำหนดขั้นตอนของกระบวนการนิเทศการสอนไว้ 4 ตอน รวม
 8 ขั้น ดังนี้

ตอนที่ 1 การประชุมก่อนการสังเกตการสอน (Preobservation Conference)

ขั้นที่ 1 จำกัดความพฤติกรรมที่เกี่ยวข้องหรือที่เป็นความกังวลหัวใจของ

ครู

ขั้นที่ 2 ตัดสินใจเลือกหาจะให้ใครมาซึ่งการวัดพฤติกรรมการสอน โดย

วัดจากพื้นฐานครั้งแรก (base rate) หรือโดยการวัด

พฤติกรรมการสอนโดยการตั้งมาตรฐานของระดับความสามารถ

ในการสอนเอาไว้ (performance criterion)

ขั้นที่ 3 เลือกเครื่องมือหรือสร้างเครื่องมือสำหรับใช้ในการสังเกตการสอน

ตอนที่ 2 การสังเกตการสอน (Observation)

ขั้นที่ 4 สังเกตพฤติกรรมการสอนที่เฉพาะเจาะจง

ตอนที่ 3 การวิเคราะห์การสอน (Analysis)

ขั้นที่ 5 การวิเคราะห์ผลที่ได้จากการสังเกตการสอน

ขั้นที่ 6 ซึ่งระบุถึงพฤติกรรมการสอนที่ต้องการเก็บรักษาเอาไว้ หรือพฤติกรรม

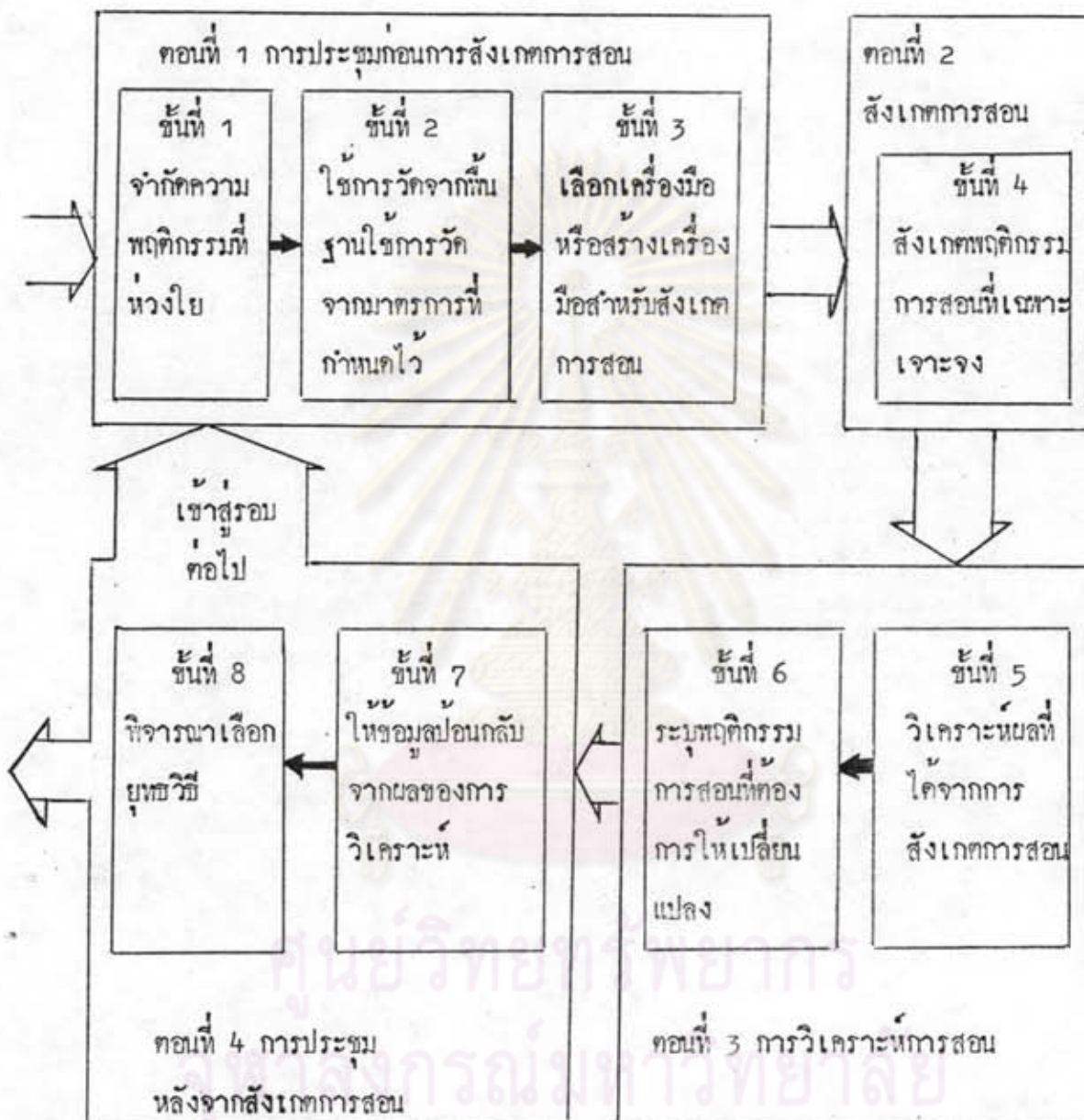
การสอนที่ต้องการให้เปลี่ยนแปลง

ตอนที่ 4 การประชุมหลังการสังเกตการสอน (Postobservation conference)

ขั้นที่ 7 ให้ข้อมูลย้อนกลับจากผลของการวิเคราะห์

ขั้นที่ 8 พิจารณาเลือกยทวิธี

กระบวนการนิเทศการสอนของ โมยานและโคแน็ค

(อ้างอิงใน นิตยสาร ไทยพาณิชย์ 2528 : 156)

โกลด์แฮมเมอร์ (Goldhammer) อ้างถึงใน นิพนธ์ ไทยธานีช (2528 : 101) ได้กำหนดขั้นตอนการนิเทศแบบคลินิกเป็น 5 ขั้นตอนดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 การประชุมปรึกษาก่อนการสังเกตการสอน (pre-observation conference)

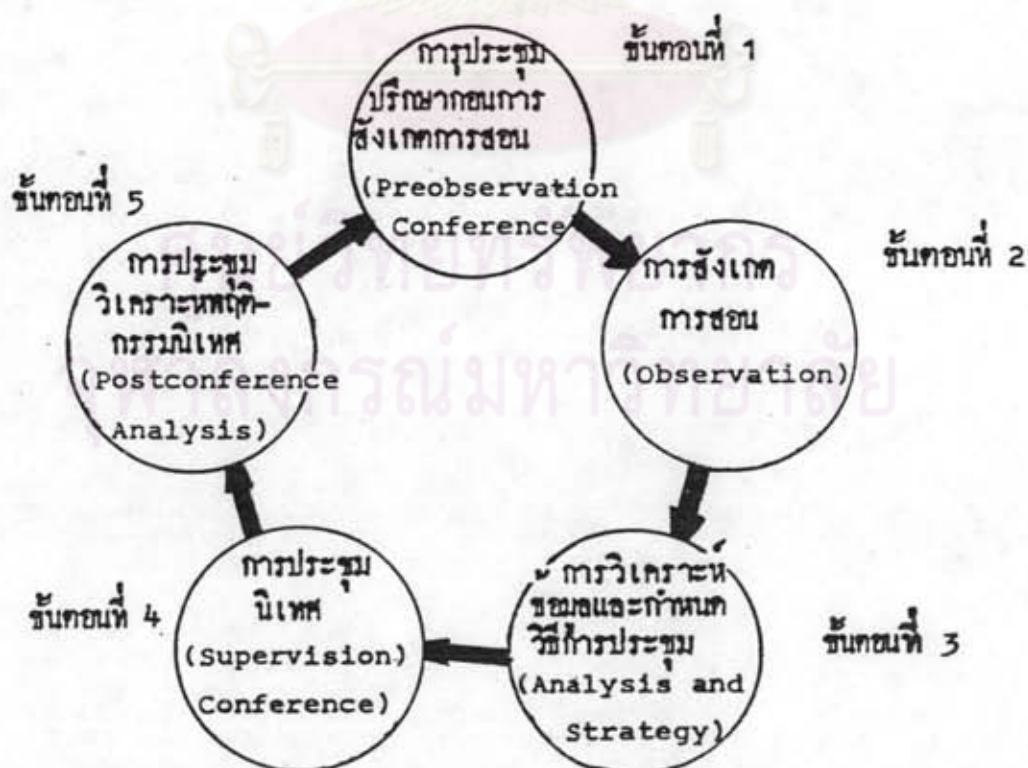
ขั้นตอนที่ 2 การสังเกตการสอน (observation)

ขั้นตอนที่ 3 การวิเคราะห์ข้อมูลและกำหนดวิธีการประชุมนิเทศ (analysis and strategy)

ขั้นตอนที่ 4 การประชุมนิเทศ (supervision conference)

ขั้นตอนที่ 5 การประชุมวิเคราะห์พฤติกรรมการณ์นิเทศ (postconference analysis)

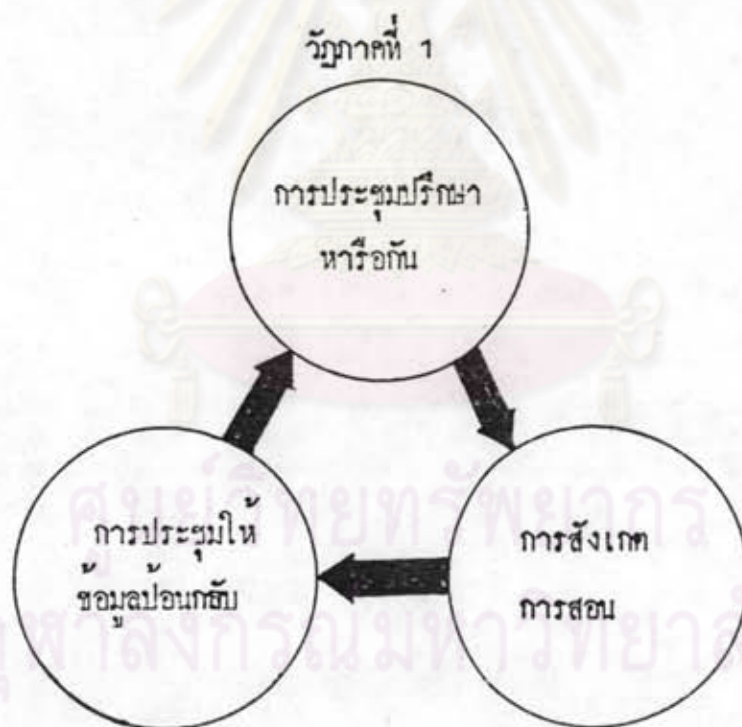
วัฏจักรของการนิเทศแบบคลินิกตามรูปแบบ
ของ โกลด์แฮมเมอร์

แอกคีสันและแกลล์ (Acheson and Gall) อ้างถึงใน นิพนธ์ ไชยทานิช
(2531 : 162) ได้เสนอกระบวนการนิเทศแบบคลินิก เป็นแบบวัฏจักร 3 วัฏภาค ดังนี้

- วัฏภาคที่ 1 การประชุมปรึกษาหารือกัน (planning conference)
 วัฏภาคที่ 2 การสังเกตการสอน (classroom observation)
 วัฏภาคที่ 3 การประชุมให้ข้อมูลป้อนกลับ (feedback conference)

วัฏจักรของการนิเทศแบบคลินิก
 ตามรูปแบบ แอกคีสันและแกลล์

(อ้างถึงใน นิพนธ์ ไชยทานิช 2531 : 162)

ตอนที่ 2 การสังเกตการสอนและเครื่องมือสังเกตการสอน

การเรียนการสอนเป็นปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน นักเรียนกับนักเรียน ครู นักเรียนและสื่อการเรียนการสอน และระหว่างครู นักเรียนและบรรยากาศในชั้นเรียน (สันต์ ชรรณำรุ่ง 2526 : 111) การปรับปรุงคุณภาพการศึกษาที่แท้จริงคือการปรับปรุงการเรียน การสอนในชั้นเรียน ซึ่งจำเป็นจะต้องมีการสังเกตการสอน และใช้เครื่องมือการสังเกตพฤติกรรมในชั้นเรียน จึงจะสามารถตรวจสอบและวิเคราะห์ได้อย่างถูกต้องแม่นยำว่า เกิดอะไรขึ้น ในชั้นเรียน เกิดอย่างไร มีจุดอ่อนหรือสิ่งบกพร่องอะไรบ้าง ซึ่งจะนำไปสู่การค้นคว้าหาวิธีการ ในการปรับปรุงแก้ไขที่เหมาะสมต่อไป

ไอออนนิส (Ionnis 1967 : 25) ได้เสนอแนวทางสำคัญในการศึกษา พฤติกรรมการสอนในชั้นเรียนไว้ 4 แบบ คือ

1. ศึกษาจากรายงานการประเมินผลของ ศึกษานิเทศก์หรือผู้บริหาร
2. ศึกษาจากการสังเกตของผู้เชี่ยวชาญเฉพาะด้าน
3. ศึกษาจากรายงานโดยครูเอง
4. ศึกษาจากการประเมินของผู้เรียน

แฟลนเคอร์ (Flander 1970 : 2) กล่าวถึงความมุ่งหมายของการสังเกต พฤติกรรมการสอนไว้ ดังนี้

1. เพื่อให้ครูได้พัฒนาพฤติกรรมการสอนและสามารถควบคุมพฤติกรรมการสอนของตน
2. เพื่อค้นหาความสัมพันธ์ระหว่างปฏิสัมพันธ์ในห้องเรียนกับผลการเรียนของนักเรียน
3. เพื่อช่วยให้แก่นักเรียนปรับตัวได้ดีขึ้น
4. เพื่อมุ่งศึกษาพฤติกรรมที่สังเกตได้

ซีรชัย ปรงโชติ (2515 : 13) กล่าวถึงประโยชน์ของการสังเกตพฤติกรรมการสอนอย่างเป็นระบบว่า "สามารถนำไปใช้ในการนิเทศการศึกษาได้ เพราะช่วยให้ครูได้ ทราบพฤติกรรมการสอนของตนเองในห้องเรียนได้ชัดเจน ทำให้สามารถปรับปรุงตนเองได้ง่าย

ขึ้น นอกจากนั้นสามารถนำไปใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บรวบรวมข้อมูลเพื่อการวิจัยได้"

สำหรับการสังเกตพฤติกรรมการสอนนั้น ประหยัด ศรีวิหะ (2526 : 53) ได้ให้ข้อเสนอแนะไว้ดังนี้

1. การได้รับความยอมรับจากครู โดยทั่วไปแล้วครูจะยอมรับการสังเกตการสอน ถ้าหากว่าทำเป็นนิจสิน ทำในรูปวิชาชีพสัมพันธ์ให้มีบรรยากาศของความเป็นมิตร และติดตามด้วยการอธิบายชี้แจงไปที่การช่วยเหลือหรือการชี้แนะและแก้ปัญหา
2. ใช้ชุดการสังเกตแต่เริ่มแรก จากผลการวิจัยและทดลองหลายแห่ง ได้ชี้ให้เห็นว่า รูปแบบของครูและพฤติกรรมการสอนของครูสามารถพัฒนาได้โดยการทดลองการสังเกตเพียง 6 ครั้ง การสังเกตแต่ละครั้งควรใช้เวลา 20-40 นาที
3. วางแผนสังเกตการสอนของครูทุกคน จัดให้มีการสังเกตและประเมินผลครู แม้กระทั่งครูที่มีประสบการณ์ในการสอนมากที่สุด ซึ่งจะมีผลทำให้รู้ว่า โรงเรียนดำเนินการไปอย่างไร ประสพผลสำเร็จหรือไม่ การสังเกตการสอนครูบางคนอาจจะไม่ได้เห็นข้อเสียบางอย่าง
4. การกำหนดวงจรของการสังเกตการสอน หลังจากที่ยังสังเกตไปหาพบการทำงานของครูแล้ว แผนที่ดีที่ออกมาคือ การจัดโปรแกรมตารางการสังเกตที่สมมารถสำหรับครูแต่ละคนครั้งหนึ่งต่อระยะ 3 ถึง 5 ปี เพราะโดยทั่วไปแล้วรูปแบบของครูมักจะไม่ค่อยเปลี่ยนแปลงรวดเร็วนัก
5. บันทึกการสังเกตการสอนทั้งหมด ควรจะมีกัมมันท์ที่สมมารถเกี่ยวกับการสังเกตการสอน เพื่อให้สามารถให้รายละเอียดเกี่ยวกับการอธิบายกับครู อาจจะใช้การบันทึกขณะสังเกตการสอนไปด้วย หรือสังเกตครั้งหนึ่งแล้วออกไปจดบันทึกข้างนอก ซึ่งบันทึกลงในแบบบันทึกที่กำหนดพฤติกรรมไว้แล้ว หรือบันทึกพฤติกรรมสั้น ๆ ที่สังเกตเห็น

เครื่องมือสังเกตการสอนในชั้นเรียนแต่ละชนิดหรือแต่ละประเภท มีลักษณะเฉพาะที่แตกต่างกันไป ขึ้นอยู่กับความเชื่อพื้นฐานและจุดประสงค์ของเครื่องมือ ที่ผู้สร้างจะกำหนดขึ้น อย่างไรก็ตาม เครื่องมือสังเกตการสอน โดยทั่วไปนั้น มีจุดมุ่งหมายที่จะปรับปรุงแก้ไขการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพสูงขึ้นด้วยทั้งสิ้น แต่ระดับความยากของการสังเกตและวิเคราะห์ข้อมูลหรือความซับซ้อนของพฤติกรรมที่จะสังเกต ซึ่งเครื่องมือแต่ละอย่างกำหนดไว้แตกต่างกัน เราจึงควรที่จะศึกษาและวิเคราะห์เครื่องมือต่าง ๆ อย่างละเอียดก่อนนำไปใช้ เพื่อให้สามารถดำเนินการอย่างถูกต้องเหมาะสมได้ ข้อมูลเพียงตรงตามความต้องการ อย่างไรก็ตาม เครื่องมือ

ที่จะใช้สังเกตการสั่น ควรสอดคล้องกับสภาพปัญหาและความต้องการ โดยเฉพาะอย่างยิ่งควรจะมีการตรวจสอบพฤติกรรมที่ตรงกับสิ่งที่ครูวิตกกังวล วิธีการที่ดีที่สุดในการเลือกเครื่องมือสังเกตการสั่นคือ ให้อ่านการพิจารณาเห็นชอบและทำความเข้าใจระหว่างครูและผู้บริหาร

จากการศึกษาเครื่องมือประเภทต่าง ๆ ที่นักวิชาการได้สร้างขึ้นนั้น พบว่ามีสิ่งที่ยังใช้เครื่องมือควรจะศึกษาทำความเข้าใจ ดังต่อไปนี้

1. แนวคิดพื้นฐานหรือหลักการหรือสมมติฐานเบื้องต้น อันเป็นความเชื่อของเจ้าของเครื่องมือ ซึ่งตั้งอยู่บนแนวความคิดหรือทฤษฎีที่สามารถพิสูจน์ตรวจสอบได้
2. จุดมุ่งหมายของเครื่องมือ บอกให้ทราบถึงประโยชน์หรือสิ่งที่ต้องการจากการใช้เครื่องมือ
3. ลักษณะของเครื่องมือ บอกให้ทราบถึงโครงสร้างของเนื้อหาตามแนวคิดหรือสมมติฐานเบื้องต้น และรูปแบบของเนื้อหาสาระที่จะปรากฏในแบบฟอร์มของเครื่องมือ
4. วิธีการใช้เครื่องมือ เป็นสิ่งที่จำเป็นมาก หากผู้ใช้เครื่องมือไม่ได้ศึกษาทำความเข้าใจวิธีการใช้เครื่องมืออย่างดีแล้ว ก็จะไม่ทราบถึงวิธีการสังเกต การบันทึก ตลอดจนการวิเคราะห์ข้อมูลที่เกิดขึ้น ซึ่งจะทำให้การแปลความหมายของพฤติกรรมของครูบิดเบือนไป
5. ข้อดีและข้อจำกัดของเครื่องมือ จะบอกให้ทราบถึงประโยชน์ในการใช้เครื่องมือ และข้อจำกัดอันทำให้ไม่สามารถใช้ประโยชน์จากเครื่องมือได้อย่างเต็มประสิทธิภาพ ข้อดีและข้อจำกัดนี้จะช่วยให้ผู้ใช้สามารถปรับปรุงแก้ไขสภาพการดำเนินงาน เพื่อให้เครื่องมือได้เป็นประโยชน์สูงสุด หรือใช้ได้ถูกกับสถานการณ์

เครื่องมือสังเกตการสั่นในชั้นเรียนช่วยผู้บริหารให้สามารถรวบรวมและวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับพฤติกรรมกรรมการสอนของครูได้อย่างถูกต้องเพียงตรง มิฉะนั้นแล้วผู้บริหารก็อาจจะใช้ความรู้สึกส่วนตัวไปตัดสินพฤติกรรมของครู เครื่องมือนี้มีอยู่มากมายหลายอย่าง ทั้งที่มีคุณภาพและคอยคุณภาพ แต่คุณภาพที่แท้จริงนั้นอยู่ที่การใช้เครื่องมือหาข้อมูลในตัวเครื่องมือเองไม่

ตอนที่ 3 การพลศึกษา

วัตถุประสงค์ของการพลศึกษา

วรศักดิ์ เทียบรชอม (2527 : 3-15) ได้กล่าวถึงวัตถุประสงค์ของการพลศึกษาไว้ดังนี้

1. การพัฒนาทางด้านร่างกาย ตามหลักของสรีรวิทยา ร่างกายของคนหรือสัตว์ทุกชนิดตั้งแต่เกิดมาจนกระทั่งตาย ล้วนต้องการการออกกำลังกายเพื่อการเจริญเติบโตและรักษาไว้ซึ่งสมรรถภาพและสุขภาพด้วยกันทั้งสิ้น

การออกกำลังกายโดยสม่ำเสมอเป็นประจำและเพียงพอแก่ความต้องการ จะช่วยให้ความแข็งแรงและไขมันในเลือดลดลง อวัยวะต่าง ๆ ของร่างกาย เช่น กล้ามเนื้อ กระดูก หัวใจ ปอด เส้นเลือด ระบบประสาท การย่อยอาหารและการขับถ่ายทำงานได้ดีขึ้น เป็นผลทำให้ร่างกายเจริญเติบโตอย่างเต็มที่ มีสุขภาพสมบูรณ์และสมรรถภาพของร่างกายสูง สามารถประกอบกิจกรรมหรือการทำงานต่าง ๆ ได้ดี มีประสิทธิภาพเป็นระยะเวลายาวนานโดยไม่เหนื่อยง่ายและเมื่อเลิกงานแล้วร่างกายจะหายเหนื่อย สามารถคืนสู่สภาพปกติได้เร็วกว่าที่ไม่เคยออกกำลังกาย นอกจากนี้การออกกำลังกายเป็นประจำยังจะเป็นปัจจัยสำคัญในการที่จะช่วยป้องกันโรคภัยไข้เจ็บบางอย่าง ทำให้มีอายุยืนนานไม่แก่จนวัยอีกด้วย

2. การพัฒนาการทำงานประสานกันระหว่างประสาทและกล้ามเนื้อ การทำงานประสานกันระหว่างประสาทและกล้ามเนื้อนั้น ก็คือ การที่ร่างกายมีกลไก สามารถเรียนรู้และเคลื่อนไหวได้จังหวะกลมกลืนสง่างาม โดยสติ โดยเบ็ดเตล็ดแรงงานแต่น้อย ทั้งนี้รวมถึงการเคลื่อนไหวเกี่ยวกับการทำงาน การเล่นกีฬา การวิ่ง การกระโดด การขว้าง การปา หรืออื่น ๆ การเคลื่อนไหวในกิจกรรมเหล่านี้จะดีหรือไม่ขึ้นอยู่กับการทำงานประสานกันระหว่างประสาทและกล้ามเนื้อของร่างกาย

3. การพัฒนาทางสังคม กิจกรรมพลศึกษาซึ่งอยู่ภายใต้การจึกและคำเินการของครูผู้สอนที่มีความรู้และความสามารถ จะช่วยส่งเสริมให้บุคคลเป็นผู้ที่มีความเข้าใจสามารถปรับตัวให้เข้ากับสังคมได้เป็นอย่างดี เช่น ทางด้านคุณลักษณะประจำตัวจะส่งเสริมให้เป็นผู้มีความกล้า ความคิดริเริ่ม ความอกตม ความเชื่อมั่นในตัวเอง การรู้จักยับยั้งใจ การมีศีลธรรม จรรยาและอื่น ๆ สำหรับด้านคุณลักษณะที่เกี่ยวกับหมู่หรือพวกก็จะช่วยส่งเสริมให้เป็นผู้ที่มีความเห็นอกเห็นใจ

ซึ่งกันและกัน มีความสุภาพอ่อนโยน มีความร่วมมือกัน มีความซื่อสัตย์สุจริต จงรักภักดี มีน้ำใจ เป็นนักกีฬา เคารพสิทธิของผู้อื่น เคารพทศกฏกติกากาการเล่น เสียสละประโยชน์ส่วนตัวเพื่อส่วนรวม และมีความเป็นผู้นำและปฏิบัติตามที่ดีเหล่านี้เป็นต้น ถ้าครูได้จัดการจัดการเรียนการสอนเพื่อปลูกฝังคุณลักษณะต่าง ๆ เหล่านี้อย่างแท้จริงแล้ว ผู้เรียนจะสามารถถ่ายทอดความเข้าใจในสภาพการณ์ของการมีชีวิตอยู่ในสังคมจริง ๆ ได้เป็นอย่างดี

4. การพัฒนาทางจิตใจ เป็นที่ยอมรับว่าการพัฒนาทางจิตใจนั้นขึ้นอยู่กับปัจจัยหลายประการ แต่ปัจจัยที่สำคัญและแน่นอนที่สุดประการหนึ่งนั้นคือ สุขภาพและสมรรถภาพของร่างกาย การเล่นกีฬาหรือการออกกำลังกายอยู่เสมอจะทำให้ร่างกายมีสมรรถภาพดีและสุขภาพสมบูรณ์เป็นผลให้จิตใจมองโลกต่างกล่าวว่า "จิตใจที่มองโลกจะอยู่ในเรือนร่างที่สมบูรณ์" (Mens Sana in Corpore Sano) ซึ่งเป็นที่ยอมรับตั้งแต่สมัยกรีกโบราณแล้วนั้น ก็ยังเป็นหลักฐานยืนยันมาจนกระทั่งทุกวันนี้ ฉะนั้นวิชาพลศึกษาซึ่งเป็นวิชาที่จะช่วยส่งเสริมให้บุคคลได้มีการออกกำลังกาย มีสมรรถภาพและสุขภาพสมบูรณ์ ช่วยให้จิตใจดีและมองโลก มีประสิทธิภาพในการทำงานอีกด้วย

5. การพัฒนาทางอารมณ์ ความเป็นอยู่ของชีวิตในสังคมสมัยใหม่นี้ นอกจากจะเป็นชีวิตที่เต็มไปด้วยความพลุกพล่านหนาแน่น แออัดขัดเขียด เสียงอึกทึกครึกโครมของคนและยานพาหนะที่สัญจรไปมา ทั้งกลางวันและกลางคืนควบคู่ไปกับอากาศเป็นพิษและน้ำเน่าแล้ว ยังเป็นชีวิตที่เต็มไปด้วยการแข่งขันชิงดีชิงเด่น เอารัดเอาเปรียบกระทั่งเลือกกระแสนในการพำนักหาเลี้ยงชีพเพื่อการอยู่รอดของกลุ่มบุคคลที่เต็มไปด้วยความโลภ ความโกรธ ความหลง และความริษยาพยาบาทตลอดเวลาอีกด้วย การกระเลือกกระแสนเหล่านี้บางครั้งก็เป็นไปอย่างไม่มีขอบเขต แม้ในหมู่บุคคลที่มีทรัพย์สินมรดกสูงการที่เต็มไปด้วยลาภยศ ชื่อเสียง อย่างเหลือเฟือแล้วก็ตาม การมีส่วนร่วมในกิจกรรมพลศึกษา หรือการเล่นกีฬาเพื่อความสนุกสนานเพลิดเพลิน เป็นวิธีหนึ่งที่จะช่วยผ่อนคลายความตึงเครียด และคับคั่งเลสต่าง ๆ ของจิตใจเป็นอย่างดี ฉะนั้นการแบ่งเวลาในการเล่นกีฬาหรือมีส่วนร่วมในกิจกรรมพลศึกษาจึงนับว่ามีความจำเป็นและสำคัญยิ่งต่อชีวิตความเป็นอยู่ในสังคมสมัยใหม่นี้ แต่ทั้งนี้การมีส่วนร่วมในกิจกรรมพลศึกษาหรือกีฬานั้น ๆ ควรจะเป็นไปตามความสนใจ และความสนุกสนานของตนเองอย่างแท้จริง ไม่ใช่เล่นเพื่อประโยชน์อย่างอื่น เช่น รางวัล หรือเพื่อเกียรติยศชื่อเสียง

นอกจากนี้ คอร์บิน และซิงเกอร์ (Corbin and Singer)

อ้างถึงใน

จรวย แก่นวงศ์คำ (2529 : 34-46) ยังได้จำแนกวัตถุประสงค์ของวิชาพลศึกษาเป็น 6 ประเภทใหญ่ ๆ ดังต่อไปนี้

1. ประชาณวิสัย (Cognitive domain) วัตถุประสงค์ประเภทประชาชน-วิสัยนี้เป็นวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมที่เกิดขึ้นจากกระบวนการทางสมองและสติปัญญา
2. ภาวิสัย (Affective domain) วัตถุประสงค์ประเภทภาวิสัยนี้เป็นวัตถุประสงค์ที่เกี่ยวข้องกับพฤติกรรมทางคานเจตคติ (attitude) ท่าที ความรู้สึก อารมณ์ และคานิยมที่สะท้อนให้เห็นได้จากความสนใจ ความนิยม และการปรับตัวของผู้เรียน
3. จณวิสัย (Psychomotor domain) วัตถุประสงค์ประเภทจณวิสัยนี้เป็นวัตถุประสงค์ที่เน้นในคานการทำงานประสานกันของประสาทและกล้ามเนื้อ และวิชาพลศึกษา กิ่งงพัฒนาในคานนี้ และการประเมินผลส่วนใหญ่ก็เป็นการประเมินผลความสามารถในการกระทำทักษะเหล่านี้
4. ทักษวิสัย (Skill domain) การเรียนรู้ทักษะเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญ ึ่งอย่างหนึ่งในการเรียนวิชาพลศึกษา ผู้เรียนจึงควรได้รับการพัฒนาทักษะในคานต่อไปนี้
 - (1) คำศัพท์การเคลื่อนไหวต่าง ๆ (movement vocabulary)
 - (2) การเคลื่อนไหวส่วนต่าง ๆ ของร่างกาย (movement of body part)
 - (3) การเคลื่อนไหวด้วยการเคลื่อนที่ (locomotor movement)
 - (4) การเคลื่อนไหวประกอบวัตถุและอุปกรณ์ (moving implements and objects)
 - (5) กระบวนการเคลื่อนไหว (patterns of movement)
 - (6) การเคลื่อนไหวควบคู่กับคนอื่น (moving with others)
 - (7) การแก้ปัญหการเคลื่อนไหว (movement problem-solving)
5. สมรรถาทางกายวิสัย (physical fitness domain) สมรรถาทางกาย คือ ความสามารถของร่างกายในการที่จะปฏิบัติหน้าที่ในชีวิตประจำวันในสังคมได้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยไม่มีความเหนื่อยอ่อนจนเกินไป และสามารถสงวนและถนอมกำลังงานไว้ใช้ในยามฉุกเฉิน และใช้ในเวลารว่างเพื่อความสนุกสนานและความบันเทิงในชีวิตของตนเองด้วย สมรรถาทางกายประกอบด้วยปัจจัยที่สำคัญต่อไปนี้

(1) ความทนทาน (endurance) คือ ความสามารถที่จะยืนหยัดในการประกอบกิจกรรมซ้ำซากได้เป็นระยะเวลาาน ทำงานได้มากแต่เหนื่อยน้อย และเวลาหยุดก็หายเหนื่อยเร็ว ความทนทานในทางค่านี้นี้จะเน้นหนักในด้านความสามารถทำงานประสานกันของระบบไหลเวียนและระบบการหายใจ

(2) ความอ่อนตัว (flexibility) คือ ความสามารถของข้อต่อต่าง ๆ ของร่างกายในการที่จะเหยียดเพื่อการเคลื่อนไหวได้อย่างกว้างขวาง

(3) ความทนทานของกล้ามเนื้อ (muscular endurance) คือ ความสามารถของกล้ามเนื้อที่จะมีกำลังงานเพื่อประกอบกิจกรรมซ้ำซากได้เป็นระยะเวลาาน โดยได้ผลงาามากแต่เหนื่อยน้อย

(4) กำลังของกล้ามเนื้อ (muscular strength) คือ ความสามารถของกล้ามเนื้อที่จะใช้กำลังในระยะเวลาใดเวลาหนึ่ง เช่น ยกน้ำหนัก หรือยกน้ำหนักของตัวเอง

(5) พลังค์คของกล้ามเนื้อ (power) คือ ความสามารถของกล้ามเนื้อในการที่จะทำงานอย่างเร็วและแรงในจังหวะทศวินาทีหนึ่งครั้ง เช่น ยื่นกระโดดไกล

(6) ความคล่องตัว (agility) คือ ความสามารถของร่างกายในการที่จะบังคับและเปลี่ยนทิศทาง ตลอดจนควบคุมการเคลื่อนไหวของร่างกายได้ด้วยความรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ

(7) การทรงตัว (balance) คือ ความสามารถในการที่จะรักษาคดุลของร่างกายได้ทั้งในระหว่างการเคลื่อนไหวและอยู่กับที่

(8) ความเร็ว (speed) คือ ความสามารถของร่างกายในการที่จะเคลื่อนที่จากที่หนึ่งไปยังอีกที่หนึ่งในระยะเวลาอันสั้นที่สุด

(9) การทำงานประสานกันของร่างกาย (coordination) คือ การที่ประสาทมือ-ประสาทตา และประสาทเท้า-ประสาทตาสามารถทำงานประสานกันได้อย่างดี เช่น การเตะลูกบอล การขว้างลูกบอล เป็นต้น

(10) เวลาการตอบสนอง (reaction time) คือ ความสามารถในการที่จะเคลื่อนไหวได้ด้วยความรวดเร็ว หลังจากที่ได้รับสัญญาณกระตุ้น

6. สังคมวิสัย (social domain) วิชาพลศึกษาที่มีการบริหารและการควบคุม

ที่ดีโดยครูที่มีความรู้ความสามารถ จะเป็นวิชาที่มีบทบาทสำคัญยิ่งในการที่จะปลูกฝังคุณลักษณะ และคุณธรรมต่าง ๆ ในตัวนักเรียน เช่น ความเป็นผู้มีน้ำใจเป็นนักกีฬา ความซื่อสัตย์ ความเคารพต่อระเบียบข้อบังคับ และอื่น ๆ ที่ทำให้นักเรียนสามารถปรับตัวให้เข้ากับผู้อื่น และมีชีวิตอยู่ในสังคมได้เป็นอย่างดี ฉะนั้น ถ้าต้องการให้คุณลักษณะและคุณธรรมเหล่านี้ได้เกิดขึ้น ในตัวนักเรียนอย่างแท้จริง ครูควรจะกำหนดวัตถุประสงค์ให้ชัดเจน

การจัดพลศึกษาในโรงเรียน

พอง เกิดแก้ว (2520 : 82) ได้กล่าวถึงการจัดพลศึกษาในโรงเรียน ควรประกอบด้วยโครงการดังต่อไปนี้

1. โครงการสอนพลศึกษาในชั้นเรียน
2. โครงการจัดกิจกรรมนันทนาการในโรงเรียน
3. โครงการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน
4. โครงการแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน
5. โครงการบรรดิกการทางพลศึกษา

หลักสูตรวิชาพลศึกษา

หลักสูตรวิชาพลศึกษา พุทธศักราช 2524 (กระทรวงศึกษาธิการ 2525 : 164-166) กำหนดจุดประสงค์และโครงสร้างกลุ่มวิชา ไว้ดังนี้

1. จุดประสงค์

- (1) ให้นักตะและมิถิสัยในการเล่นกีฬา และการออกกำลังกายด้วยกิจกรรมพลศึกษาเพื่อความสนุกสนานและเพื่อสุขภาพ
- (2) ให้นักตะธรรม เช่น ความมีน้ำใจนักกีฬา ความสามัคคี ความมีระเบียบวินัย ความรับผิดชอบ ความยุติธรรม และสามารถนำคุณธรรมดังกล่าวนี้ไปใช้ในชีวิตประจำวันได้อย่างดี
- (3) ให้นักตะค่าของการกีฬา และเล่นกีฬาตามอุดมคติของกีฬา เช่นกีฬาเพื่อมิตรภาพ กีฬาเพื่อสุขภาพ กีฬาเพื่อความสนุกสนาน

(4) ให้สามารถพัฒนาและรักษาสมรรถภาพทางร่างกายและจิตใจด้วยการออกกำลังกายและเล่นกีฬาเป็นประจำ

(5) ให้สามารถใช้วิจารณญาณเลือกเล่นกีฬา และออกกำลังกายตามสถานการณ์และระดับความสามารถของตนเองด้วยความปลอดภัย

(6) ให้มีความรัก และนิยมในพฤติกรรมของผู้เล่นกีฬาและผู้ที่ทำหน้าที่

2. โครงสร้าง จำแนกออกเป็นกลุ่มวิชาบังคับ และกลุ่มวิชาเลือก

ก. กลุ่มวิชาบังคับ ให้เลือกจัดภาคเรียนละ 1 วิชา จากรายวิชาต่อไปนี้

พ 001	ห้องขามตาชาย	1 คาบ/สัปดาห์/ภาค	0.5 หน่วยการเรียนรู้
พ 002	แสนคืบอล	1 คาบ/สัปดาห์/ภาค	0.5 หน่วยการเรียนรู้
พ 003	วอลเลย์บอล	1 คาบ/สัปดาห์/ภาค	0.5 หน่วยการเรียนรู้
พ 004	เนตบอล	1 คาบ/สัปดาห์/ภาค	0.5 หน่วยการเรียนรู้
พ 005	แบดมินตัน	1 คาบ/สัปดาห์/ภาค	0.5 หน่วยการเรียนรู้
พ 006	กานสองมือ	1 คาบ/สัปดาห์/ภาค	0.5 หน่วยการเรียนรู้
พ 007	พลอง	1 คาบ/สัปดาห์/ภาค	0.5 หน่วยการเรียนรู้
พ 008	ศิลปะป้องกันตัว	1 คาบ/สัปดาห์/ภาค	0.5 หน่วยการเรียนรู้
พ 009	เทควันโด	1 คาบ/สัปดาห์/ภาค	0.5 หน่วยการเรียนรู้
พ 0010	การบริหารกายประกอบดนตรี	1 คาบ/สัปดาห์/ภาค	0.5 หน่วยการเรียนรู้
พ 0011	ยูโด	1 คาบ/สัปดาห์/ภาค	0.5 หน่วยการเรียนรู้
พ 0012	ซอฟท์บอล	1 คาบ/สัปดาห์/ภาค	0.5 หน่วยการเรียนรู้
พ 0013	กิจกรรมเข้าจังหวะ	1 คาบ/สัปดาห์/ภาค	0.5 หน่วยการเรียนรู้
พ 0014	ฮอกกี้นานม	1 คาบ/สัปดาห์/ภาค	0.5 หน่วยการเรียนรู้
พ 0015	ยิมนาสติก	1 คาบ/สัปดาห์/ภาค	0.5 หน่วยการเรียนรู้
พ 0016	แบดมินตัน	1 คาบ/สัปดาห์/ภาค	0.5 หน่วยการเรียนรู้
พ 0017	เทนนิส	1 คาบ/สัปดาห์/ภาค	0.5 หน่วยการเรียนรู้
พ 0018	วูตวู้	1 คาบ/สัปดาห์/ภาค	0.5 หน่วยการเรียนรู้
พ 0019	กิจกรรมสำรวจทางพลศึกษา	1 คาบ/สัปดาห์/ภาค	0.5 หน่วยการเรียนรู้

ช. กลุ่มวิชาเลือก

พ 0120	กรีฑา	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
พ 0121	มวยปล้ำ	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
พ 0122	ยกน้ำหนัก	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
พ 0123	มวยไทย	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
พ 0124	มวยสากล	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
พ 0125	ง้าว	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
พ 0126	โปโลน้ำ	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
พ 0127	ฟลอร์เอ็กเซอร์ไซส์	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
พ 0128	กระโดดน้ำ	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
พ 0129	จักรยาน	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
พ 0130	บาสเกตบอล	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
พ 0131	ตะกร้อ	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
พ 0132	รักบี้ฟุตบอล	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้
พ 0133	ยิงธนู	2 คาบ/สัปดาห์/ภาค	1 หน่วยการเรียนรู้

หมายเหตุ

โรงเรียนอาจนำวิชาในกลุ่มวิชามังคัมมาจัดเป็นวิชาเลือกได้ ทั้งนี้จะต้องไม่เป็นรายวิชาที่เลือกเป็นวิชามังคัมแล้ว และจะต้องจัดสอนรายวิชาละ 2 คาบ ต่อสัปดาห์ต่อภาค โดยมุ่งเน้นให้นักเรียนได้ฝึกภาคปฏิบัติให้มากยิ่งขึ้น ส่วนการเขียนรหัสให้เปลี่ยนรหัสสองตัวแรกเป็น 01 เช่น พ 0018 ว่ายนํ้า ถ้าจัดเป็นวิชาเลือกให้เขียนเป็น พ 0118 ว่ายนํ้า

การสอนพลศึกษาในชั้นเรียน

สำหรับการสอนวิชาพลศึกษานั้นสามารถนำหลักการและลักษณะของการสอนทั่วไปมาเป็นบรรทัดฐานได้ ทั้งนี้ก็เพราะว่าพลศึกษามีจุดมุ่งหมายเช่นเดียวกับการศึกษาอื่น ๆ เช่นกัน แต่ลักษณะการสอนวิชาพลศึกษามักมีความแตกต่างจากการสอนวิชาอื่น ๆ อยู่บ้าง

วรัศนี เพ็ชรขอม (2527 : 118-119) ได้ให้คำแนะนำในการสอนวิชาพลศึกษา ให้ได้ผลดี ครูจะต้องปฏิบัติตามลักษณะต่อไปนี้

1. การสอนแต่ละครั้ง ควรจะต้องกำหนดจุดมุ่งหมายให้แน่ชัด
2. โ้หนักเรียนทุกคนควรมีส่วนเข้าร่วมในกิจกรรมการสอนอย่างทั่วถึง
3. ห้ามข่มขู่ให้สนุกสนาน จิตมรรยาทการ เรียนเป็นกันเอง
4. ครูสอนวิชาพลศึกษาต้องสามารถวิเคราะห์ทักษะการเคลื่อนไหวให้นักเรียนเข้าใจและปฏิบัติตามได้เป็นลำดับขั้นตอน
5. การสอนพลศึกษาควรมีให้นักเรียนได้แสดงออกได้พอสมควร มรรยาทเสริมไป ้วยความสนุกสนานรื่นเริงไปตามกิจกรรมการสอน
6. ถ้าหากครูพลศึกษาชั้นหวิด ควรใช้เมื่อจำเป็นใช้ให้เหมาะสมเท่านั้น
7. ครูสอนต้องมีทัศนคติที่ดีต่อนักเรียนทุกคน
8. ครูควรเคารพและเชื่อในความสามารถของนักเรียน ว่านักเรียนทุกคนมีความสามารถ
9. นักเรียนที่มาเรียนพลศึกษาเป็นนักเรียนที่กองการ เล่นหรือออกกำลังกาย ฉะนั้น ครูไม่ควรใช้เวลานี้พักคุยหรือบรรยายมากเกินไป ควรให้นักเรียนร่วมกิจกรรมทันที
10. ครูสอนพลศึกษาควรรู้วิธีสอนหลาย ๆ อย่าง เพื่อให้นักเรียนมีความสำเร็จ ในการเรียน
11. การสอนครูควรเน้นท่าทางที่ถูกต้องกว่าผิด และช่วยเหลือแนะนำนักเรียนให้ ทั่วถึง
12. ถ้ามีการอธิบายกติกาการเล่น ควรเป็นไปอย่างสั้น ๆ เฉพาะที่จำเป็น ถ้าหาก เป็นไปได้ควรให้มีโอกาสร่วมอภิปรายกติกาหรือปัญหาการเล่นหลังจากเล่นกีฬาแล้ว
13. การสอนวิชาพลศึกษาทุกครั้ง ครูควรฉวยโอกาสจากสภาพการณ์จริง ๆ ที่เกิดขึ้น ปลูกฝังคุณธรรมในตัวนักเรียนควบคู่กันไปด้วย
14. ในการสอนครูต้องคำนึงว่า สอนนักเรียนเพื่อให้ได้รับการศึกษาโดยวิธีการทาง พลศึกษา ครูพลศึกษามีใช้ครูสอนผู้บอด บาสเกตบอล หรือครูกีฬาอื่น ๆ
15. ครูพลศึกษาจะต้องสอน จะต้องช่วยเหลือนักเรียนเพื่อให้ นักเรียนสามารถบรรลุ วัตถุประสงค์ที่กำหนดไว้ไม่ใช่ยืนคอยอยู่เฉย ๆ

จรรยาพร ขจรินทร์ (2525 : 30) ได้ให้หลักการสอนวิชาพลศึกษาเพื่อการสอน
ที่มีประสิทธิภาพ โดยกล่าวว่า

การสอนทักษะกีฬาไม่ว่าให้ทุกคนเป็นนักกีฬาออกเยี่ยมในระดับสูง หลักสูตรมุ่งเน้น
เรื่องสุขภาพและพละนามิมากกว่าความเป็นเลิศทางกีฬานั้น ๆ เพียงให้เล่นกีฬาเป็น
มีทักษะพื้นฐานที่ถูกต้อง คือกีฬาเป็น มีน้ำใจนักกีฬา เขาใจระเบียบกติกาก การเล่นกีฬา
ควยความสนุกสนาน มีเจตคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษาซึ่งเป็นวิชาการศึกษาแขนงหนึ่ง การสอนไม่
ควรเคร่งเครียด การสรุวงบรรยายกาหาวิชาและการสรุวงความชอบ สรุวงนิสัยใน
การเรียนที่เหมาะสมสมควรทำให้เกิดความเบือชหาย ควรสอนแนวคิดความรและระเบียบ
กติกาก หรือหลักการต่าง ๆ ทางวิชาพลศึกษาสอนแรกไปกับการสอนทักษะกีฬา การฝึกทักษะ
กีฬาเพื่อให้มีจิตใจรัก มีนิสัยชอบการนำกีฬาไปใช้ในการเล่นเพื่อสุขภาพ เพื่อความสนุกสนาน
พักชอนชอนใจและใช้กิจกรรมกีฬาเป็นสื่อที่ดีในสังคม การสอนเน้นการปฏิบัติการเล่นเป็นหมู่
เป็นกลุ่มและเป็นทีมไ้มาก

จะเห็นได้ว่า การสอนนั้นเป็นกระบวนการอันสำคัญยิ่งที่พาให้ผู้นสอนกับผูเรียนเกิด
ปฏิสัมพันธ์กัน เกิดการเรียนรู้และเปลี่ยนแปลงพฤติกรรมไปในทางที่พึงประสงค์การสอนที่ดีมี
หลักเกณฑ์ดังกล่าว จะมีส่วนให้เกิดผลดีต่อการจัดการศึกษาต่อไป

วิธีสอนพลศึกษา

วิธีการสอนนับว่าเป็นหัวใจสำคัญในการสอนของครูมาก เพราะเป็นตัวเชื่อมกลาง
ระหว่างประสมการณ์และเนื้อหาในการสอนกับตัวนักเรียน ครูที่ดีจะต้องรู้จักเลือกวิธีสอน เพื่อ
ให้ผู้นสอนได้เหมาะสมกับลักษณะความต้องการ ความสนใจ ตลอดจนเนื้อหาวิชาและสถาน-
การณ์โดยทั่วไป

วรศักดิ์ เพียรชอบ (2527 : 109-116) กล่าวถึงวิธีสอนวิชาพลศึกษาแบบต่าง ๆ
ไว้ดังนี้

1. การสอนแบบบรรยาย (Lecture Method)
2. การสอนแบบอธิบายและสาธิต (Explanation and Demonstration)
3. การสอนแบบให้นักเรียนได้กระทำหรือฝึกหัดด้วยตนเอง
4. การสอนแบบอภิปราย (Discussion)

5. การสอนแบบมอบหมายงานหรือโครงการให้ทำ (Assignment or Project)

6. การสอนแบบให้การบ้าน (Homework)
7. การสอนแบบทดลอง (Experiments)
8. การสอนแบบคำถามคำตอบ (Questions and Answers)
9. วิธีสอนโดยใช้ตำราเรียน (Textbook)
10. การสอนแบบแก้ปัญห (Problem Solving)

จรรยา แก้ววงศ์คำ (2529 : 219-233) กล่าวถึงวิธีสอนวิชาพลศึกษา ดังนี้

1. การสอนแบบบรรยาย (Lecture Method)
2. การสอนแบบอธิบายและสาธิต (Explanation and Demonstration)
3. การสอนให้นักเรียนได้กระทำหรือฝึกหัดด้วยตนเอง
4. การสอนแบบอภิปราย (Discussion)
5. การสอนแบบมอบหมายงานหรือโครงการให้นักเรียนทำ (Assignment or Project)

6. การสอนแบบให้การบ้าน (Homework)
7. การสอนแบบทดลอง (Experiments)
8. การสอนแบบคำถาม-คำตอบ (Questions and Answers)
9. การสอนโดยใช้ตำราเรียน (Textbook)
10. การสอนแบบแก้ปัญห (Problem Solving)
11. การสอนแบบที่เกี่ยวหมัดทั้งชั้น (Whole or Class Method)
12. การสอนแบบหมุนเวียนเป็นกลุ่ม (Group Rotation)
13. การสอนแบบกลุ่มอยู่กับที่ (Group Station)
14. การสอนแบบเล่นอย่างอิสระ (Free Play)
15. การสอนแบบเป็นทีม (Team Play)
16. การสอนแบบนำเป็นหมู่ (Squad Method)
17. การสอนแบบรวมกลุ่ม-แยก-รวมกลุ่ม (Whole-Part-whole)

18. การสอนแบบบูรณาการ (Integration)
19. การสอนแบบโซ่เป้าหมาย (Target)
20. การสอนแบบสื่อการเรียน (Medium)
21. การสอนแบบฝึกหัด-วิเคราะห์-ฝึกหัด (Practice Analysis Practice)

จุดประสงค์ของการสอนพลศึกษา

ในการสอนพลศึกษาจะท่องสอนไปตามวัตถุประสงค์ของวิชาการพลศึกษา กล่าวคือ ใ้ห้เรียนสัมฤทธิผลทางร่างกาย อารมณ์ จิตใจ และสังคม ดังนั้นในการสอนจะต้องเลือก-เห็นกิจกรรมและวิธีการสอนที่เหมาะสม เพื่อให้บรรลุผลตามเป้าหมาย การตั้งจุดประสงค์ในการสอนจึงมีความจำเป็นและสำคัญยิ่ง เพราะจะเป็นแนวทางให้เราทราบว่าเราจะใช้วิธีการสอนอย่างไร

จรวบ แก่นวงศ์คำ (2529 : 253) กล่าวถึงจุดประสงค์ในการสอนวิชาพลศึกษา ดังนี้

1. ใ้ให้นักเรียนมีสมรรถภาพทางด้านร่างกาย ได้แก่ ความแข็งแรง ความทนทาน ความคล่องแคล่ว ว่องไว ความเร็ว
2. เพื่อส่งเสริมใ้เกิดมีทักษะในด้านต่าง ๆ เพื่อนำทักษะในการกีฬาเหล่านั้นไปใ้ให้เกิดประโยชน์แก่อัตถ์เองในชีวิตประจำวัน เพราะทักษะหรือความสำเร็จเป็นแรงจูงใจที่ใ้ใ้บุคคลนั้นเล่นกีฬาใ้ต่อไปเรื่อย ๆ
3. ส่งเสริมใ้ให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจในกฎระเบียบ กติกา และมารยาทการเล่นกีฬาประเภทต่าง ๆ และที่สำคัญคือ ใ้ให้นักเรียนใ้ได้เป็นผู้เล่นและผู้เชียร์ นับว่ามีความสัมพันธ์ควบคู่ไปกับการสอนทักษะ ซึ่งจะนำมาสู่จุดหมายปลายทางของการกีฬาซึ่งครูจะต้องสอนและอบรม
4. ต้องการใ้ให้นักเรียนมีคุณลักษณะประจำตัว คือ มีน้ำใจเป็นนักกีฬา รู้แพ้ รู้ชนะ รู้อภัย สามัคคีกลมเกลียว รักใคร่ เอื้อเฟื้อเผื่อแผ่ และเป็นผู้นำตามที่ดี
5. ส่งเสริมใ้ให้นักเรียนมีทัศนคติที่ดีต่อการออกกำลังกายของตัวเอง และสุขภาพของร่างกาย และช่วยใ้ให้นักเรียนใ้เลือกกิจกรรมที่มีประโยชน์ต่อสุขภาพและถูกสุขลักษณะ

การดำเนินการสอนวิชาพลศึกษา

ในชั้นการดำเนินการสอนวิชาพลศึกษานั้น จรรยา แก่นวงศ์คำ (2529 : 267-269) ได้กล่าวถึงลำดับขั้นของการสอนวิชาพลศึกษาไว้ 5 ขั้น ดังนี้

1. ขั้นเตรียม (5 นาที) ขั้นเตรียมนี้ หมายถึงการเตรียมร่างกายและจิตใจของนักเรียน เพื่อให้พร้อมที่จะเรียนวิชาพลศึกษาหรืออาจจะเรียกว่า ขั้นตอนอุ่นร่างกาย การอบอุ่นร่างกายควรจะอาศัยหลัก ดังนี้

(1) ให้นักلامเนื้อทุกส่วนของร่างกายได้ตื่นตัว พร้อมทั้งจะออกกำลังกายที่หนัก ๆ ต่อไป

(2) ควรทำจากท่าเบา ๆ และค่อยหนักขึ้น ๆ และต้องทำติดต่อกันไปเรื่อย ๆ ไม่ควรให้เด็กทำตามจังหวะ

(3) ท่าต่าง ๆ ที่นำมาใช้อบอุ่นร่างกาย ควรเป็นท่าที่มีส่วนสัมพันธ์กับการออกกำลังกายสำหรับกีฬาประเภทนั้น ๆ

(4) ระยะเวลาการอบอุ่นร่างกาย 5-8 นาที

2. ขั้นอธิบาย สาธิต และให้ขอเปรียบเทียบ (5 นาที) ขั้นนี้เป็นการให้ขอคิดเห็นแก่เด็กถึงวิธีการและท่าทางต่าง ๆ ที่ส่วนใหญ่เขาปฏิบัติกันมา ในขั้นนี้ครูควรอธิบาย สาธิต หรือเปรียบเทียบให้รวดเร็วและใช้เวลาอันน้อยที่สุด ครูผู้สอนไม่ควรบอกเด็กว่าวิธีการเล่นหรือท่าทางอย่างนี้ดีที่สุด ควรจะบอกว่าการกำลังเป็นที่นิยมกันมาก เพราะหากบอกว่าดีที่สุดแล้วจะทำให้เด็กคิดว่าไม่มีท่าอื่นหรือวิธีอื่นดีกว่าอีกแล้ว ซึ่งไม่ใช่วิธีการสอนที่จะให้เกิดสติปัญญา มีความคิดริเริ่มออกจะเป็นชีวิตจำกั้มากเกินไป ว่าเด็กจะต้องทำอย่างนี้ ซึ่งจะเห็นว่าเราไม่สอนตามความถนัดของเด็ก ที่สำคัญในขั้นนี้คือ

(1) ครูจะต้องยืนในที่ที่เด็กสามารถได้ยินและเห็นได้ชัด

(2) อย่าให้เด็กหันหน้าตามแสงหรือทวนแสงอาทิตย์ เพราะจะทำให้เด็กเป็นลมได้

(3) ควรมีอุปกรณ์ ภาพประกอบการอธิบาย

(4) ควรอธิบายและสาธิตทักษะเบื้องต้นให้เป็นที่เข้าใจเสียก่อน

(5) เมื่อเด็กเข้าใจแล้วให้ลองฝึกทำด้วยท่ามือเปล่า

(6) ใช้เวลาในชั้นนี้ไม่ควรเกิน 10 นาที

3. ชั้นฝึกหัด (20 นาที) ชั้นนี้เป็นชั้นที่สำคัญและเป็นหัวใจของการสอนวิชาพลศึกษา การสอนจะได้ผลหรือไม่ เด็กจะมีทัศนคติที่ดี จะมีความคิดรวบยอด มีประสบการณ์เพิ่มขึ้น ย่อมขึ้นอยู่กับชั้นนี้ หลักสำคัญในการดำเนินการในชั้นนี้ คือ

- (1) จะต้องจัดกิจกรรมให้เด็กทุกคนได้มีโอกาสร่วมมากที่สุด
- (2) จะต้องให้เด็กแต่ละคนมีงานทำตลอดเวลาเรียน
- (3) อุปกรณ์ใช้ในการฝึกควรจัดหาให้เพียงพอ
- (4) การฝึกของเด็กจะเป็นรายบุคคล เป็นคู่ หรือเป็นหมู่ แล้วแต่ความเหมาะสม
- (5) ควรเดินดูและคอยให้คำแนะนำอยู่ตลอดเวลาเสมอ
- (6) ระยะเวลาที่ฝึกหัดประมาณ 20-25 นาที

4. ชั้นใช้ (15 นาที) ความประสงค์เพื่อให้เด็กเรียนได้น่าทึ่งมาแล้วหันไปลองใช้ เพื่อให้เกิดความสนุกสนานร่วมกับเพื่อนคนอื่น ๆ ในสภาพการณ์จริง ๆ เป็นตอนที่แสดงให้เห็นว่า เมื่อเด็กเรียนแล้วสามารถนำทักษะนั้นไปใช้ให้เกิดประโยชน์ได้ ใช้เวลาประมาณ 10-15 นาที

5. ชั้นสรุปและสรุปปฏิบัติ (ไม่เกิน 10 นาที) ความมุ่งหมายในชั้นนี้ เพื่อ

(1) สรุปผลเกี่ยวกับบทเรียนที่ฝึกหัด และใช้แล้วว่าได้ผลเป็นประการใด ข้อเสนอแนะหรือความคิดเห็นของครูเพิ่มเติม ควรมีการกล่าวคำชมเชย สำหรับผู้ที่ทำได้ดี นัดแนะการเรียนในชั่วโมงต่อไป

(2) ผลทางสุนนินสัย เพื่อฝึกนิสัยอันดีแก่เด็กกว่า หลังจากออกกำลังกายแล้วต้องรักษาความสะอาดและสุขภาพของตนเอง

การเขียนแผนการสอนหรือบันทึกการสอนวิชาพลศึกษา

การเขียนแผนการสอนเป็นสิ่งจำเป็นและสำคัญอย่างยิ่ง เพราะเป็นการช่วยให้ครูมีความแน่นอน มีความมั่นใจ และมีลำดับขั้นตอนการดำเนินการสอนเป็นไปอย่างดี จรรยา แก่นวงศ์คำ (2529 : 269) กล่าวถึงองค์ประกอบในการเขียนแผนการสอน ดังนี้

1. ความมุ่งหมายของการสอน คือสิ่งที่เราวางไว้เพื่อให้นักเรียนได้รับในชั่วโมงนั้น หลักของการวางวัตถุประสงค์ คือ

- (1) ต้องสอดคล้องกับวัตถุประสงค์ของการสอนเพื่อศึกษาทั่วไป
- (2) ต้องเป็นวัตถุประสงค์ที่นักเรียนสามารถจะบรรลุผลได้หรือเปลี่ยนแปลง

เชิงพฤติกรรม

- (3) ต้องมีความชัดเจน ไม่คลุมเครือ และสามารถวัดผลได้
- (4) ต้องมีไม่มากหรือน้อยเกินไป

2. เนื้อหาที่จะสอนหรือเทคนิค คือ เนื้อหาสาระที่เราจะสอนนั้นมีอย่างไรบ้าง เช่น จะสอนทักษะการแก้โจทย์ลควยขางเทา มีเนื้อหาสาระและวิธีปฏิบัติอย่างไร ซึ่งครูผู้สอนจะทองเขียนอย่างละเอียด ฉะนั้นครูจะทองเตรียมไวลวงจนอย่างไร

3. กิจกรรมที่จะนำไปฝึกหัด คือ วิธีที่เราวางไว้เพื่อให้นักเรียนได้กระทำในชั้นเรียนร่างกาย ชั้นฝึกหัดและชั้นใช้

4. วิธีจัดชั้นในชั่วโมง วิธีจัดชั้นในชั่วโมงนั้น ก็ควรเป็นตามวิธีการสอนตามแบบต่าง ๆ เช่น สอนและสั่งการก็ควรจัดสอนเป็นชั้น สอนแบบสั่งงานก็อาจจะจัดเป็นหมู่หรือกลุ่มเหล่านี้เป็นต้น

บทบาทหน้าที่และคุณลักษณะของครูพลศึกษา

ครูพลศึกษามีว่าเป็นครูที่มีภาระหน้าที่รับผิดชอบมากกว่าครูที่สอนวิชาอื่น ๆ ในชั้นเรียน คือ นอกจากหน้าที่ที่รับผิดชอบในการสอนในห้องเรียนตามชั่วโมงที่จัดไว้โดยตรงแล้ว ยังจะต้องปฏิบัติหน้าที่อย่างอื่น ๆ ที่เกี่ยวกับกิจกรรมพลศึกษาหรือกีฬาในเวลาเรียน ในเวลาเย็น วันเสาร์ วันอาทิตย์ หรือวันหยุดราชการอีกด้วย

วรสักดิ์ เพ็ชรชอบ (2527 : 47-49) ได้กล่าวถึงครูพลศึกษาที่ดี สามารถปฏิบัติหน้าที่และภารกิจทางการพลศึกษาได้ดีและมีประสิทธิภาพ ควรจะมีสมรรถนะที่สำคัญดังต่อไปนี้

1. เป็นผู้ที่มีความรู้ ทั้งในด้านวิชาการศึกษาทั่วไป วิชาครูและวิชาพลศึกษา
2. เป็นผู้ที่มีความเชี่ยวชาญในวิชาชีพพลศึกษาอย่างแท้จริง

3. เป็นผู้ที่มีความรู้สึกในความรับผิดชอบสูง
4. เป็นผู้ที่มีความคิดริเริ่มสร้างสรรค์และกระตือรือร้น
5. เป็นผู้มีบุคลิกภาพที่ดี มีสุขภาพสมบูรณ์
6. เป็นผู้มีคุณธรรม มีจิตใจโอบอ้อมอารี เชื่อเพื่อเชื่อแ่และมีน้ำใจเป็นนักกีฬา
7. เป็นผู้ที่รักเด็ก มีอารมณ์สนุกสนานร่าเริง

ปรีชา กลิ่นรัตน์ (2526 : 155-156) ได้กล่าวถึงคุณลักษณะพิเศษของครูพลศึกษา จะประกอบด้วยมี คุณสมบัติคุณลักษณะของนักกีฬา มีความรู้ความเข้าใจในพัฒนาการของเด็ก มีทักษะทางกาย มีความอดทนทางกาย มีความกระตือรือร้น มีมนุษยสัมพันธ์ มีความรอบคอบ รู้จักทำงานแบบยืดหยุ่นได้ มีลักษณะผู้นำ มีความซื่อสัตย์ และมีความสามารถในการเคลื่อนไหวสูง

ผาณิต บิลมาศ (2522 : 256-270) ได้ศึกษาเกี่ยวกับคุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูพลศึกษา โดยทำการวิจัยเรื่อง "คุณลักษณะที่พึงประสงค์ของครูพลศึกษาที่พึงปรารถนา สำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร" ผลปรากฏว่า คุณลักษณะของครูพลศึกษาที่พึงปรารถนา ประกอบด้วยคุณลักษณะที่สำคัญเรียงตามลำดับดังนี้

1. ด้านการสอน ครูพลศึกษาควรมีความรู้ความเข้าใจในความมุ่งหมายของหลักสูตร วิชาพลศึกษา และรู้จักมุ่งหมายของการจัดการศึกษา
2. ด้านสุขภาพทางกายและสุขภาพทางจิต ครูพลศึกษาควรมีสมาธิทางกายที่ดี
3. ด้านวิชาการ ควรมีความรู้ในเรื่องอันตรายที่จะเกิดจากการเรียนการสอนกิจกรรมพลศึกษา และการป้องกันโรคติดต่อ
4. ด้านบุคลิกภาพ ควรควบคุมอารมณ์ได้
5. ด้านคุณธรรม ความประพฤติ ควรมีน้ำใจเป็นนักกีฬา ควรมีความรับผิดชอบต่อหน้าที่การงาน
6. ด้านมนุษยสัมพันธ์ ควรปรับตัวเข้ากับบุคคลอื่นได้ดี ร่วมมือในกิจกรรมพลศึกษา
7. ด้านการอบรม ปกครอง ควรเป็นตัวอย่างที่ดีแก่เด็ก
8. ด้านการเป็นพลเมืองในสังคมประชาธิปไตย ควรยึดมั่นในชาติ ศาสนา พระมหากษัตริย์

นักวิจัย

9. ด้านความเชื่อมั่นและเป็นตัวของตัวเอง ควรมีความภูมิใจในอาชีพ
10. ด้านกีฬาและความสามารถด้านกีฬา ควรสามารถสอนและเข้าร่วมกิจกรรมพลศึกษาได้หลายอย่าง และมีลักษณะท่าทางเป็นนักกีฬา

จรวบ แก่นวงศ์คำ (2523 : 62-63) ได้เสนอหลักจรรยาบรรณของครูพลศึกษา ดังต่อไปนี้

1. เนื่องจากครูพลศึกษามีอาชีพในการสอน เพราะฉะนั้นจรรยาบรรณทุกอย่างที่เกี่ยวกับการสอน ซึ่งตั้งขึ้นโดยคณะกรรมการจัดการศึกษาแห่งชาติ ซึ่งเมื่อครูพลศึกษามีอาชีพในการสอน เพราะฉะนั้นจรรยาบรรณที่สร้างก็ถือว่าเป็นจรรยาบรรณของครูพลศึกษาคำย
2. ครูพลศึกษามีหน้าที่และรับผิดชอบที่จะจัดการศึกษาให้แก่เยาวชนว่าจะทำอย่างไรบ้าง
3. ระบบประชาธิปไตยทุกคนมีสิทธิที่จะได้รับการสอนและมีส่วนร่วมในกิจกรรมและการวางแผนรวมทั้งการใช้สถานที่ เพราะฉะนั้นครูพลศึกษาต้องจัดทุกอย่างเพื่อเสนอสนอง
4. สิ่งหรือ Information ต่าง ๆ ที่เกี่ยวกับตัวครูหรือนักเรียนต้องถือเป็นความลับของครูและนักเรียน
5. ขณะที่ครูพลศึกษาเป็นกันเองกับนักเรียน เราไม่ควรให้ความเป็นกันเองมาเป็นอุปสรรคต่อการสอนที่จะให้โดยลดี คือ จะต้องรู้ว่าอะไรควร-ไม่ควร
6. ครูพลศึกษาควรเป็นตัวอย่างเกี่ยวกับพลศึกษา หลักการทางจรรยาบรรณหรือคุณลักษณะอย่างอื่นที่จะ เป็นตัวอย่างต่อไป
7. เพื่อให้การสอนโดยลดี ครูพลศึกษาควรจะรักษาความสัมพันธ์ระหว่างเพื่อนฝูงเคารพซึ่งกันและกัน เข้าใจซึ่งกันและกัน
8. ครูพลศึกษาต้องร่วมมือกับนักเรียนในทุก ๆ อย่างที่โรงเรียนได้วางวัตถุประสงค์เอาไว้เพื่อความสำเร็จทางการศึกษาของโรงเรียนนั้น ๆ ไม่ควรหวังแก่ผลประโยชน์ส่วนตัว
9. ครูพลศึกษาต้องเข้าใจใช้แนวทาง คือ สายทางบริหาร เพื่อประโยชน์ในการเรียนการสอน สายของการบริหารงานไม่ควรก้าวก่ายกัน
10. ครูพลศึกษาต้องมีหน้าที่ศึกษาหาความรู้ใส่ตัวอยู่เสมอ เพื่อปรับปรุงและดัดแปลงอาชีพทางพลศึกษาให้โดยลดีขึ้น

11. จรรยาบรรณแห่งอาชีพ ถือการกระทำที่เป็นประโยชน์ทางการศึกษามากกว่าประโยชน์ส่วนตัว หรือเพื่อความมีชื่อเสียงของตนเอง
12. ครูพลศึกษาต้องไม่แนะนำและไปเกี่ยวข้องกับทุนการค้าเพื่อประโยชน์ส่วนตนในวัสดุเกี่ยวกับอุปกรณ์พลศึกษาเพื่อเอาค่าตอบแทน
13. เป็นหน้าที่ของครูพลศึกษา ต้องศึกษาหาความรู้ และความเข้าใจในตัวนักเรียนและหาทางช่วยให้นักเรียนมีความเจริญงอกงามในมากที่สุดที่จะทำได้
14. หน้าที่ของครูพลศึกษาของคุณเคยและมีส่วนร่วมกับการกิจกรรมต่าง ๆ ที่ชุมชนที่เราอาศัยร่วมกับเขา โดยเฉพาะขอให้มีส่วนทำให้ชุมชนเหล่านั้นน่าอยู่มาอาศัย เพราะฉะนั้นครูพลศึกษาต้องเป็นคนกระฉับกระเฉง ในกิจกรรมที่เกี่ยวข้องกับชุมชน
15. ในขณะที่ครูพลศึกษาเป็นผู้ศึกษาหาความรู้เพิ่มเติม หากความก้าวหน้านั้น ครูพลศึกษาต้องจัดหาวิชาชีพและใหม่สมาคมวิชาชีพ เพราะถือว่าสมาคมคล้าย ๆ เป็นจุดรวมของวิชาชีพ เป็นสมาคมที่มีสิทธิหรือรักษาสันติไว้ รักษาผลประโยชน์ หรือรักษารายการบรรณของวิชาชีพนั้นได้
16. สถาบันที่เกี่ยวกับการผลิตครูพลศึกษา จะต้องผลิตครูให้เป็นครูที่มีความรับผิดชอบ ในกิจกรรมที่ดีให้โดยลึกลับ และเป็นกิจกรรมที่มีคุณค่ามีประโยชน์ต่อวิชาชีพ
17. ครูพลศึกษาควรพยายามชักชวนเยาวชนทั้งชายหญิงที่มีความสามารถช่วยจรรโลงในวิชาชีพต่อไป เพราะฉะนั้นครูพลศึกษาต้องมีความเข้าใจในการฝึกหัดครูเพื่อจะผลิตครูพลศึกษาที่ดี
18. ครูพลศึกษาจะต้องศึกษาหาความรู้เพิ่มเติมในส่วนตัวให้เพียงพอ และพอที่จะสอนได้อย่างดี
19. บุคลิกภาพที่ดีเยี่ยมและลักษณะนิสัยอันดี ช่วยให้นักเรียนสอนได้ผล และสามารถเข้ากับนักเรียนและได้รับการฝึกสอนได้ดี
20. ความสัมพันธ์ระหว่างครูพลศึกษากับนักเรียน เป็นสิ่งสำคัญยิ่งที่จะให้การสอนและการแนะแนวโดยลึกลับ
21. ความสัมพันธ์ระหว่างครูพลศึกษากับครูอื่น ๆ รวมทั้งผู้บริหารงานอาชีพ และชุมชน เป็นสิ่งสำคัญที่จะช่วยให้เกิดความนับถือแก่ตัวครูพลศึกษาในฐานะอาชีพและ โครงการงานของเขา
22. ครูพลศึกษาจะต้องทำงานภายใต้หรือในจรรยาบรรณนี้ เพื่อป้องกันตัวเองและช่วยรวมอาชีพ ซึ่งจะ เป็นเครื่องช่วยในการประพฤติปฏิบัติ

วิลเลียมส์และบราวน์เนล (Williams and Brownell 1948 : 200)

กล่าวโดยสรุปว่า

ครูพลศึกษาควรมีพื้นฐานทางวิทยาศาสตร์, ควรได้รับการฝึกอบรมอยู่เสมอ ควรทำหน้าที่ทางกายเป็นพิเศษคือ ทางกายพลศึกษา และต้องระดมเขตของกิจกรรมพลศึกษา เขาใจวัตถุประสงค์ของการศึกษา ส่งเสริมกิจกรรมทางพลศึกษา เพื่อจะทำให้ชีวิตเป็นชีวิตที่สมบูรณ์ นอกจากนั้นครูควรมีการเตรียมการสอนอย่างดี สนใจทางวิชาการและมีประสบการณ์

มิลเลอร์และแมสซี (Miller and Massey 1963 : 11 - 12)

กล่าวถึงคุณสมบัติของครูพลศึกษาที่ประสบความสำเร็จ จะต้องมีความสมบูรณ์โดยทั่วไปคือ มีบุคลิกภาพที่ปรับตัวได้ดี มีพื้นฐานการศึกษาที่กว้าง มีประสบการณ์เพียงพอ มีทัศนคติต่อวิชาชีพ มีมาตรฐานศีลธรรมสูง และมีสุขภาพทางกายและจิตดี นอกจากนี้แล้วครูพลศึกษาควรเป็นตัวอย่างที่ดีแก่นักเรียน มีความชื่นชมต่อความแตกต่างระหว่างบุคคล

บุค วอลเตอร์ และแวนเดอร์ ซวาก (Book Walter-Vander Zwaog

1964 : 11) กล่าวถึงคุณสมบัติของคนที่จะมีอาชีพการสอนพลศึกษาว่า จะต้องประกอบด้วยแรงจูงใจในการสอน มีพื้นฐานทางกายวิทยาศาสตร์ ได้รับการศึกษาอบรมและฝึกอบรมทางกายพลศึกษาโดยเฉพาะ มีความรู้ ทักษะความชำนาญเฉพาะอย่าง มีความรู้ทางการศึกษา มีการตัดสินใจด้วยตนเอง มีความสามารถในการใช้ภาษาและมีศีลธรรมอันดี

นิคสันและคณะ (Nixon and other 1967 : 156 - 158) ได้รวบรวม

คุณสมบัติของครูพลศึกษาที่ศึกษาจากงานวิจัยของบุคคลต่าง ๆ สรุปได้ว่า ครูพลศึกษาที่ต้นนั้น ควรมีคุณสมบัติดังนี้

1. ปรับตัวได้ดี
2. เฉลียวฉลาดอยากรู้อยากเห็น และสนใจสิ่งต่าง ๆ
3. เป็นที่พึ่งของคนอื่น ๆ
4. ซื่อสัตย์
5. รอบรู้
6. ขอมรับความคิดเห็นของคนอื่น

7. ตักสินใจดี

8. ให้ความร่วมมือ

บุชเชอร์ (Bucher 1970 : 156 - 158) กล่าวว่า คุณสมบัติของครูพลศึกษา
นั้นมองประกอบ 4 ด้าน ดังนี้

1. คุณสมบัติทางด้านร่างกาย มีมนุษยสัมพันธ์ที่ดีต่อทุกคน เป็นตัวอย่างที่ดีต่อนักเรียน
สะอาด รสนิยมสูง สุขภาพดี สุขปฏิบัติ สามารถให้ความคิดต่าง ๆ แก่เด็กนักเรียน มีความ
สามารถทางทักษะกีฬาดี ทั้งการปฏิบัติและหลักความปลอดภัย แต่ก็ไม่ใช่ว่าต้องเป็นนักกีฬาออก-
เยี่ยม แต่หมายถึงเขาต้องมีพื้นฐานทางการกีฬาต่าง ๆ พอ (Basic Coordination)
ที่สูงกว่าระดับเฉลี่ย

2. มีคุณสมบัติทางสังคมดีและสามารถปรับตัวให้เข้ากับบุคคลต่าง ๆ ได้ดี

3. มีคุณสมบัติทางอารมณ์ดี คือ มีความมั่นคงทางอารมณ์ สามารถควบคุมอารมณ์ของ
ตนเองได้

4. มีความเฉลียวฉลาดและถือว่าการสอนพลศึกษาเป็นวิชาชีพ

ตอนที่ 4 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

พฤติกรรมการสอนในวิชาอื่น ๆ

กล่าวที่ เรื่อง เศษ (2513 : ง-จ) ได้วิจัยเรื่อง "พฤติกรรมการสอนของครูด้านการ
เตรียมการสอนและการใช้อุปกรณ์การสอน" โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูภาษาไทย ระดับ
ประถมศึกษา จังหวัดราชบุรี จำนวน 40 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบสำรวจชนิด 2
ตัวเลือก คือ ปฏิบัติกับไม่ปฏิบัติ ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูชายและครูหญิงมีพฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอน และการใช้อุปกรณ์
การสอนไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

2. ครูที่มีวุฒิต่างกัน มีพฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอนและด้านการใช้อุปกรณ์
การสอนไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

3. ครูที่มีจำนวนปีในการสอนต่างกัน มีพฤติกรรมการสอนด้านการเตรียมการสอนและ
ด้านการใช้อุปกรณ์การสอนไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

ประสงค์ แสงแก้ว (2521 : ง-จ) ได้วิจัยเรื่อง "พฤติกรรมกรรมการสอนของอาจารย์ในวิทยาลัยครูลำปาง ตามทัศนะและความคาดหวังของนักศึกษา" กลุ่มตัวอย่างที่คอมแบบสอบถามเป็นนักศึกษา จำนวน 610 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. อาจารย์ใช้พฤติกรรมกรรมการสอนตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียนเป็นอันดับสูง ด้านการใช้อุปกรณ์ประกอบการสอนเป็นอันดับรองลงไป และด้านการประเมินผลการเรียนและนำข้อมูลย้อนกลับ เป็นอันดับสุดท้าย
2. นักศึกษาคาดหวังให้อาจารย์ใช้พฤติกรรมกรรมการสอน ตามปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน ด้านการช่วยเหลือผู้เรียนเพิ่มเติมเป็นอันดับสูง ด้านการใช้อุปกรณ์ประกอบการสอนเป็นอันดับปานกลาง
3. พฤติกรรมการสอนของอาจารย์ตามทัศนะของนักศึกษา แตกต่างกับพฤติกรรมกรรมการสอนของอาจารย์ตามความคาดหวังของนักศึกษาที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01
4. นักศึกษาที่มีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูง มีทัศนะต่อพฤติกรรมกรรมการสอนของอาจารย์แตกต่างจากนักศึกษามีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนปานกลางและต่ำ
5. นักศึกษาที่เรียนวิชาเอกต่างกัน มีทัศนะต่อพฤติกรรมกรรมการสอนของอาจารย์ไม่แตกต่างกัน

ชลอ วงศ์แสง (2523 : ง-จ) ได้วิจัยเรื่อง "การวิเคราะห์พฤติกรรมทางวาจาในการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น" โดยศึกษาจากกลุ่มตัวอย่างที่เป็นครูวิทยาศาสตร์ จำนวน 30 คน และนักเรียน จำนวน 30 ห้องเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ใช้แบบวิเคราะห์พฤติกรรมทางวาจาในการเรียนการสอนของโอเบอร์ (Ober' Interaction Analysis Techniques) และเพิ่มเติมพฤติกรรมทางวาจาประเภทคำถาม 5 ประเภท ผลการวิจัยพบว่า

1. พฤติกรรมทางวาจาที่ปรากฏในการเรียนการสอนวิชาวิทยาศาสตร์ระดับมัธยมศึกษาตอนต้นระหว่างครูกับนักเรียน เป็นพฤติกรรมของครูร้อยละ 78.34 และเป็นพฤติกรรมของนักเรียนร้อยละ 17.80 ส่วนพฤติกรรมกรรมการเงี่ยหรือความสับสนวุ่นวายมีร้อยละ 3.85
2. พฤติกรรมทางวาจาที่ปรากฏในการเรียนการสอนมากตามลำดับได้แก่
 - (1) พฤติกรรมทางวาจาประเภทการอธิบาย ซึ่งครูใช้ร้อยละ 54.90 และนักเรียน

ไชรอยละ 14.60

(2) พฤติกรรมทางวาจาประเภทคำด่าที่นำไปสู่การฉกฉวย ซึ่งครูไชรอยละ 9.15 และนักเรียนไชรอยละ 1.34

(3) พฤติกรรมทางวาจาประเภทการขยาดความรังครุไชรอยละ 5.45 และนักเรียนไชรอยละ .15

(4) พฤติกรรมทางวาจาประเภทคำด่าที่นำไปสู่การสังเกต ซึ่งครูไชรอยละ 4.22 และนักเรียนไชรอยละ .40

3. พฤติกรรมทางวาจาระหว่างครูกับนักเรียนที่ไม่ปรากฏในการเรียนการสอน คือ พฤติกรรมทางวาจาประเภทคำด่าที่นำไปสู่การออกแบนการทดลองและการควบคุมตัวแปร

4. การเปรียบเทียบพฤติกรรมทางวาจาในการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ ในด้านระดับชั้นเรียน โดยการทดสอบค่า t ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ปรากฏว่าพฤติกรรมส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน

5. การเปรียบเทียบพฤติกรรมทางวาจาในการเรียนการสอนวิทยาศาสตร์ ในด้านเพศของนักเรียน โดยการทดสอบค่า t ที่ระดับความมีนัยสำคัญทางสถิติ .05 ปรากฏว่า พฤติกรรมส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกัน

หน่วยศึกษานิเทศก์ กรมสามัญศึกษา(2525 : ง-จ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "พฤติกรรมของครูโรงเรียนมัธยมศึกษา สังกัดกรมสามัญศึกษา ด้านการปลูกฝังจริยธรรมในห้องเรียน" กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นครูที่สอนในโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา จากทุกเขตการศึกษา จำนวน 582 คน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสังเกตพฤติกรรมของครูในห้องเรียนที่ผู้วิจัยสร้างขึ้น ผลการวิจัยพบว่า ครูประมาณร้อยละ 85 มีพฤติกรรมการปลูกฝังจริยธรรมที่เหมาะสม พฤติกรรมของครูที่ไม่เหมาะสมส่วนใหญ่จะเป็นด้านตรงต่อเวลาและการแต่งกาย ซึ่งพบในครูชายมากกว่าครูหญิง และครูที่มีวุฒิต่ำกว่าครุมีวุฒิสสูง ในด้านการปรับแก้พฤติกรรมที่ไม่เหมาะสมของนักเรียน พบว่า ครูมีการปรับแก้ประมาณร้อยละ 25 สำหรับวิธีการที่ครูใช้ในการปลูกฝังจริยธรรม คือ วิธีการบอกแนะนำ ส่วนจริยธรรมที่ครูปลูกฝังนั้นปลูกฝังด้านความรับผิดชอบและระเบียบวินัยมากที่สุด คือร้อยละ 63.23 และ 46.56 ตามลำดับ

สุเจกณ์ ส่งสัมพันธ์สกุล (2526 : ง-จ) ได้วิจัยเรื่อง "การศึกษาพฤติกรรมการสอน

วิชาภาษาไทยด้านการจูงใจของครูโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้น สังกัดกรมสามัญศึกษา จังหวัด ฉะเชิงเทรา" กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยเป็นครูผู้สอนวิชาภาษาไทยรายวิชาบังคับ จำนวน 25 คน นักเรียน จำนวน 597 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยเป็นแบบ 2 ชุด สำหรับครูและ นักเรียน ผลการวิจัยพบว่า ครูผู้สอนวิชาภาษาไทยรายวิชาบังคับ แสดงพฤติกรรมการสอนด้านการจูงใจเกี่ยวกับการให้นักเรียนรู้จักหมายก่อนการเรียนอยู่ในอันดับมาก ส่วนพฤติกรรมการสอนด้านการจูงใจเกี่ยวกับบุคลิกภาพของครู วิธีสอนของครู การให้นักเรียนรู้ผลสำเร็จในการเรียน การให้รางวัล และการลงโทษ พบว่า ครูภาษาไทยแสดงออกปานกลาง สำหรับครูที่มีอายุต่างกัน พบว่า แสดงพฤติกรรมการสอนด้านการจูงใจเกี่ยวกับบุคลิกภาพ วิธีสอน และการให้นักเรียนรู้ผลสำเร็จในการเรียนไม่แตกต่างกัน ส่วนพฤติกรรมการสอนด้านการจูงใจเกี่ยวกับการให้นักเรียน รู้จุดมุ่งหมายก่อนเรียน การให้รางวัลและการลงโทษ ครูภาษาไทยที่มีอายุต่างกัน แสดงออกต่างกัน ครูวิชาภาษาไทยส่วนใหญ่แสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับองค์ประกอบที่มีอิทธิพลต่อพฤติกรรมการสอนด้านการจูงใจอยู่ในระดับปานกลาง ด้านความต่องการของนักเรียนพบว่า นักเรียนต้องการให้ครู วิชาภาษาไทยแสดงพฤติกรรมการสอนด้านการจูงใจเกี่ยวกับวิธีสอน และการให้นักเรียนรู้จุดมุ่งหมายก่อนการเรียนเป็นอันดับ 1 ต้องการให้ครูแสดงพฤติกรรมการสอนด้านการจูงใจเกี่ยวกับการให้รางวัลและการลงโทษเป็นอันดับ 5 ซึ่งเป็นอันดับสุดท้าย

ทีโลลักษณ์ จำเมือง (2526 : ง-ช) วิจัยเรื่อง "พฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างครู กับนักเรียนและพฤติกรรมทางสังคมของนักเรียนปฐมวัย : เปรียบเทียบระหว่างโรงเรียนประถมศึกษา สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการประถมศึกษาแห่งชาติกับโรงเรียนเทศบาล" โดยศึกษา จากกลุ่มตัวอย่างประชากร ซึ่งเป็นครูและนักเรียนระดับปฐมวัยของโรงเรียนประถมศึกษา 16 โรงเรียน และโรงเรียนเทศบาล 8 โรงเรียน โรงเรียนละ 1 ห้องเรียน เครื่องมือที่ใช้เป็นแบบสังเกตพฤติกรรม ปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน โดยปรับปรุงแบบวิเคราะห์พฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ของเฟลนเดอร์ส (Flanders Internation Analysis Categories) โดยให้ครูควบคุมพฤติกรรม ทั้งทางคานวจาและท่าทาง และแบบสังเกตพฤติกรรมทางสังคมของนักเรียน ผลการวิจัยพบว่า

1. พฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนที่ึกมากที่สุดคือ นักเรียนตอบสนองต่อ ครูควววาจา ($\bar{x} = 208.165$) ครูบรรยายทั้งควววาทางและวาจา ($\bar{x} = 196.103$) และครู ใช้คำสั่งควววาจา ($\bar{x} = 129.029$) พฤติกรรมที่ึกน้อยที่สุดคือ นักเรียนแสดงพฤติกรรม กาวราวต่อครูทั้งควววาทางและวาจา ($\bar{x} = 0.024$) ครูยอมรับความึกเห็นของนักเรียน

ห้ทั้งความช่วยเหลือทางและวาจา ($\bar{x} = 0.310$) และครูยอมรับความรู้สึกของนักเรียนทั้งความช่วยเหลือทางและวาจา ($\bar{x} = 0.625$)

2. พฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียน เปรียบเทียบระหว่างโรงเรียนประถมศึกษา กับโรงเรียนเทศบาล ปรากฏว่า พฤติกรรมส่วนใหญ่เกิดคล้ายคลึงกัน พฤติกรรมที่เกิดขึ้นแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 มีเพียง 2 พฤติกรรม คือ 1) พฤติกรรมครุตำหนิ ชมชู้ และลงโทษทั้งความช่วยเหลือทางและวาจา 2) พฤติกรรมนักเรียนไม่ตอบสนองต่อครูทั้งความช่วยเหลือทางและวาจา ทั้งสองพฤติกรรมนี้เกิดในโรงเรียนเทศบาลมากกว่าโรงเรียนประถมศึกษา

3. พฤติกรรมทางสังคมของนักเรียนระดับปฐมวัยที่เกิดขึ้นมากที่สุดในโรงเรียนทั้งสองประเภท คือ พฤติกรรมเล่นกับเพื่อน คุยกับเพื่อน ($\bar{x} = 44.346$) พฤติกรรมสั่ง บอก แนะนำ เพื่อน ($\bar{x} = 11.899$) พฤติกรรมที่เกิบน้อยที่สุดคือ ปลอมโยนเพื่อนด้วยความกลัวหรือท่าทาง ($\bar{x} = 0.422$) ทำลายสิ่งของ ($\bar{x} = 0.528$) และพฤติกรรมพูดและ/หรือ ท่าทาง ($\bar{x} = 0.589$)

4. พฤติกรรมทางสังคมของนักเรียน เปรียบเทียบระหว่างโรงเรียนประถมศึกษา กับโรงเรียนเทศบาล ปรากฏว่า ทุกพฤติกรรมแตกต่างกันอย่างไม่มีนัยสำคัญที่ระดับ .05

5. ความสัมพันธ์ของพฤติกรรมปฏิสัมพันธ์ระหว่างครูกับนักเรียนกับพฤติกรรมทางสังคมของนักเรียนระดับปฐมวัยมี 15 คู่ และแสดงให้เห็นว่า 1) ถ้าครูยอมรับความคิดเห็นและความรู้สึกของนักเรียน รวมทั้งยกย่องชมเชยนักเรียน จะทำให้นักเรียนมีพฤติกรรมทางสังคมในด้านความเป็นเพื่อน เห็นอกเห็นใจผู้อื่น เอาใจเขามาใส่ใจเรา และมีความเป็นอิสระต่อตนเอง 2) พฤติกรรมนักเรียนแย่งของกัน จะทำให้นักเรียนแสดงพฤติกรรมไม่ตอบสนองครู 3) พฤติกรรมครุบรรยาย ส่งเสริมให้นักเรียนก้าวร้าวกว่าสปีชของผู้อื่นและยอมเพื่อนเมื่อเพื่อนก้าวร้าวสปีชหรือรังแก

เดชณรงค์ สุกิมารส (2529 : ง-จ) วิจัยเรื่อง "การวิเคราะห์พฤติกรรมการใช้คำถามของครูในการเรียนการสอนวิชาเคมี ในระดับมัธยมศึกษาตอนปลายเขตการศึกษา 11" ตัวอย่างประชากรที่ใช้ในการวิจัยมี 2 กลุ่ม กลุ่มแรกเป็นครูสอนวิชาเคมี ในระดับมัธยมศึกษาปีที่ 4 ปีการศึกษา 2526 เขตการศึกษา 11 จำนวน 9 คน ซึ่งสุ่มโดยวิธีแยกประเภท จากประชากรครูเคมีทั้งหมด 27 โรงเรียน อีกกลุ่มเป็นนักเรียน 9 ห้องเรียน จำนวน 240 คน ที่ครูในกลุ่มตัวอย่างสอน คนละ 1 ห้องเรียน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยนี้ ได้แก่ แบบสังเกตพฤติกรรม

การใช้คำถามของครูและแบบสอบถามผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนวิชาเคมี ผลการวิจัย พบว่า

1. ในจำนวนคำถามที่ครูใช้ทั้งหมด ครูโดยส่วนรวมใช้คำถามชั้นความรู้มากที่สุด รองลงมาได้แก่ คำถามเน้นความและคำถามชั้นความเข้าใจ ส่วนคำถามที่ครูโดยส่วนรวมใช้น้อยที่สุดได้แก่ คำถามชั้นการสังเคราะห์

2. ครูชายและครูหญิง ใช้คำถามชั้นความรู้มากที่สุด คำถามที่ครูชายใช้น้อยที่สุดได้แก่ คำถามชั้นการสังเคราะห์และคำถามชั้นการประเมินค่า ส่วนคำถามที่ครูหญิงใช้น้อยที่สุดได้แก่ คำถามชั้นการสังเคราะห์

3. ครูที่มีประสบการณ์ในการสอน 1-2 ปี และตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป ใช้คำถามชั้นความรู้มากที่สุด คำถามที่ครูที่มีประสบการณ์ในการสอน 1-2 ปี ใช้น้อยที่สุดได้แก่ คำถามชั้นการสังเคราะห์และคำถามชั้นการประเมินค่า ส่วนคำถามที่ครูที่มีประสบการณ์ในการสอนตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป ใช้น้อยที่สุดได้แก่ คำถามชั้นการสังเคราะห์

4. ครูชายและครูหญิงใช้คำถามแต่ละประเภทไม่แตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ

.05

5. ครูที่มีประสบการณ์ในการสอน 1-2 ปี และครูที่มีประสบการณ์ในการสอนตั้งแต่ 3 ปีขึ้นไป ใช้คำถามแต่ละประเภทไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

6. คำถามที่ครูที่สอนนักเรียนกลุ่มที่มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงสุด ใช้น้อยที่สุด (ร้อยละ 33.45) คือคำถามชั้นความรู้และครูใช้คำถามระดับต่ำซึ่งประกอบด้วยคำถามชั้นความรู้และคำถามเน้นความร้อยละ 43.36 เมื่อพิจารณาการใช้คำถามของครูกลุ่มอื่น ๆ อีก 4 กลุ่ม ซึ่งสอนนักเรียนที่มีคะแนนผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนรองลงมาทั้งหมด พบว่า คำถามที่ครูใช้น้อยที่สุดคือคำถามชั้นความรู้เช่นกัน คือ ใช้น้อยละ 43.90 53.85 55.23 และ 43.04 ตามลำดับ

จรรยา บุญจันทร์ (2529 : ง-จ) วิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของครูวิทยาศาสตร์เกี่ยวกับการแสดงพฤติกรรมของตนเองเพื่อพัฒนาเจตคติเชิงวิทยาศาสตร์ของนักเรียนระดับมัธยมศึกษา ในกรุงเทพมหานคร ตัวอย่างประชากรเป็นครูวิทยาศาสตร์ระดับมัธยมศึกษา ของโรงเรียนสังกัดกรมสามัญศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ ใน 5 เขตการศึกษา จำนวน 296 คน ผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถามด้วยตนเอง แล้วส่งแบบสอบถามไปยังตัวอย่างประชากร ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูวิทยาศาสตร์ มีความคิดเห็นว่า ตนเองแสดงพฤติกรรมในห้องเรียนมากเกี่ยวกับการพัฒนาเจตคติเชิงวิทยาศาสตร์ของนักเรียนในด้านความมีเหตุผล ความเพียรพยายาม ความซื่อสัตย์และมีใจเป็นกลาง การพิจารณาสิ่งต่าง ๆ อย่างรอบคอบก่อนตัดสินใจ และมีความคิดเห็นว่าแสดงพฤติกรรมปานกลางในด้านความอยากรู้อยากเห็น ความมีใจกว้าง ยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

2. ครูวิทยาศาสตร์ มีความคิดเห็นว่าตนเองแสดงพฤติกรรมนอกห้องเรียนมาก เกี่ยวกับการพัฒนาเจตคติเชิงวิทยาศาสตร์ของนักเรียนในด้านความมีเหตุผล ความซื่อสัตย์ และมีใจเป็นกลาง การพิจารณาสิ่งต่าง ๆ อย่างรอบคอบก่อนตัดสินใจ และมีความคิดเห็นว่า แสดงพฤติกรรมปานกลางในด้าน ความอยากรู้อยากเห็น ความเพียรพยายาม ความมีใจกว้างยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น

3. ครูวิทยาศาสตร์ชายและหญิง มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการแสดงพฤติกรรมของตนเอง ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เพื่อพัฒนาเจตคติเชิงวิทยาศาสตร์ของนักเรียนไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

ครูวิทยาศาสตร์ที่มีประสบการณ์ในการสอนแตกต่างกัน มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการแสดงพฤติกรรมของตนเองทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน เพื่อพัฒนาเจตคติเชิงวิทยาศาสตร์ของนักเรียนไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .05

อัมราพร โทธีแดง (2529 : ง-จ) วิจัยเรื่อง "ปฏิสัมพันธ์ทางวาจาระหว่างครูกับนักเรียนในการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา ระดับมัธยมศึกษาตอนต้น" กลุ่มตัวอย่างประชากร เป็นครูสอนวิชาสังคมศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน 60 คน และนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนต้นทั้งสามระดับ จำนวน 120 ชั้นเรียน โดยแบ่งเป็นระดับละ 40 ชั้นเรียน

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ทางวาจาของ เนค เอ แพลนเคอร์ส (Flanders' Interaction Analysis Technique) วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาคร้อยละ และวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียวแบบลำดับที่ของครัสคัล วอลลิส (Kruskal-Wallis One - Way Analysis Variance) ผลของการวิจัย พบว่า

1. การศึกษาวิเคราะห์ปฏิสัมพันธ์ทางวาจาระหว่างครูกับนักเรียนในการเรียนการสอนวิชาสังคมศึกษา คิดเป็นร้อยละของเวลาของทั้งหมด ปรากฏดังนี้

(1) ครูใช้เวลาพูดทั้งหมดร้อยละ 67.0346 โดยใช้เวลาพูดมากที่สุดสำหรับการบรรยาย ร้อยละ 46.4722 และใช้เวลาพูดน้อยที่สุดสำหรับการวิจารณ์หรือใช้อำนาจของครู ร้อยละ 0.6906

(2) นักเรียนใช้เวลาพูดทั้งหมดร้อยละ 23.0271 โดยใช้เวลาพูดตอบคำถามครู ร้อยละ 12.0485 และใช้เวลาพูดริเริ่ม 10.9786

(3) การเงี่ยหูหรือความวุ่นวายสัมพันธ์ใช้เวลาทั้งหมด ร้อยละ 9.9362

2. การเปรียบเทียบอัตราส่วนต่าง ๆ ของปฏิสัมพันธ์ทางวาจา ระหว่างระดับชั้นเรียนสรุปผลได้ดังนี้ ความแตกต่างของระดับชั้นเรียนไม่ทำให้อัตราส่วนต่อไปนี้เป็นแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

(1) อัตราส่วนระหว่างการใช้เวลาพูดของครูกับการใช้เวลาพูดของนักเรียน

(2) อัตราส่วนระหว่างเวลาพูดของครูเพื่อการกระตุ้นกับเพื่อ การควบคุมพฤติกรรม

นักเรียน

(3) อัตราส่วนระหว่างเวลาที่นักเรียนพูดริเริ่มกับเวลาที่นักเรียนพูดทั้งหมด

(4) อัตราส่วนระหว่างการใช้เวลาบรรยายกับการใช้เวลาพูดทั้งหมดของครู

(5) อัตราส่วนระหว่างการใช้อิทธิพลทางอ้อมกับการใช้อิทธิพลทางตรงของครู

พฤติกรรมการสอนวิชาพลศึกษา

ผาณิต บิลมาศ (2522 : ง-จ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "คุณลักษณะของครูพลศึกษาที่พึงปรารถนาสำหรับโรงเรียนมัธยมศึกษาในกรุงเทพมหานคร" โดยใช้แบบสอบถามส่งไปยังผู้บริหารโรงเรียนและหัวหน้าหมวดพลศึกษามียของโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ จำนวน 200 คน ผลการวิจัยในด้านเกี่ยวกับการสอน ครูพลศึกษาควรมีคุณลักษณะ ดังนี้

1. รู้เกี่ยวกับกลไกการสอนโดยทั่วไป
2. รู้จักโลกการสอน เทคนิค และวิธีสอนพลศึกษา
3. มองเห็นความแตกต่างและการเปลี่ยนแปลงในลักษณะอาการและพฤติกรรมของเด็กแต่ละคน เช่น ความผิดปกติทางพฤติกรรม
4. เห็นปัญหาของเด็กบางคนที่เขาถูกละเลยไม่ได้

5. ภารกิจกรมพลศึกษาแต่ละอย่างทำให้คุณค่าแก่เด็กไม่เหมือนกัน
6. ใช้สถานที่และอุปกรณ์ให้เป็นประโยชน์มากที่สุด
7. ทำให้เด็กเรียนเขารวมกิจกรรมมากที่สุด
8. ใช้เวลาส่วนใหญ่ในการฝึก สานิต พุดแทน้อย
9. รุขอบเขต วัตถุประสงค์ ของกิจกรรมทางพลศึกษา
10. มีจุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์ในการสอน
11. รุหลักของความปลอดภัย

มานิต โกลอินทรีย์ (2522 : ง-จ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "บทบาทของครูพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตกรุงเทพมหานคร" โดยใช้แบบสอบถามหัวหน้าหมวดพหุศึกษามัยและครูพลศึกษาทั้งโรงเรียนรัฐบาลและโรงเรียนราษฎร์ จำนวน 190 คน ผลการวิจัยในส่วนที่เกี่ยวข้องกับบทบาทด้านการสอน พบว่า ครูพลศึกษาต้องพัฒนานิสัยการออกกำลังกายของนักเรียน กระตุ้นให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมพลศึกษา วางระเบียบการเรียนการสอน และการร่วมโครงการสอนประจำปี

อนันต์ เอี้ยวเจริญ (2524 : ง-จ) ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของผู้บริหารโรงเรียน ครู และครูพลศึกษา เกี่ยวกับสมรรถภาพของครูพลศึกษา" โดยผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังกลุ่มตัวอย่าง ผู้บริหารโรงเรียน ครู และครูพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษา รวมทั้งสิ้น 315 คน ผลการวิจัยเกี่ยวกับสมรรถภาพด้านการสอน พบว่า ทั้งผู้บริหารและครูอื่น ๆ มีความเห็นว่า ครูพลศึกษามีสมรรถภาพด้านความเข้าใจและการใช้หลักสูตรการสอนและบริหารวิชาการปกครองชั้นเรียนและการแนะแนว ครูพลศึกษาเองเห็นว่าการสอนพลศึกษาเป็นอาชีพที่ขี้เกียจ และเห็นว่า การสอนและการช่วยเหลือนักเรียนในโรงเรียนเป็นสิ่งสำคัญที่สุด

พัชรี ศิลป์ไชย (2524 : ง-จ) ทำการวิจัยเรื่อง "ความต้องการทางด้านการนิเทศของครูพลศึกษาโรงเรียนรัฐบาลระดับมัธยมศึกษา" โดยส่งแบบสอบถามไปยังหัวหน้าหมวดพหุศึกษามัยและครูพลศึกษาโรงเรียนรัฐบาลระดับมัธยมศึกษา จำนวน 284 คน ผลการวิจัยพบว่า ครูพลศึกษามีความต้องการทางด้านการนิเทศในด้านต่าง ๆ ดังนี้

1. ด้านคุณสมบัติของพลศึกษานิเทศ ได้แก่ ต้องการให้พลศึกษานิเทศมีความรับผิดชอบ

ใบหน้าที่ดี มีมนุษยสัมพันธ์ดี เป็นกันเองเข้ากับผู้อื่นได้ดี มีความศรัทธาในอาชีพของตน มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความเป็นประชาธิปไตย มีความเป็นผู้นำ และสามารถแก้ปัญหาเฉพาะหน้าได้ดี

2. **ด้านการเรียนการสอน** ได้แก่ ต้องการให้พลศึกษานิเทศก์จัดให้มีการอบรมแลกเปลี่ยนความรู้ความคิดเห็นตลอดจนเทคนิควิธีการสอนพลศึกษาระหว่างครูพลศึกษาในเขตการศึกษาเดียวกัน ช่วยจัดหาหรือแนะนำตำรา เอกสารหรือคู่มือที่เกี่ยวข้องกับการเรียนการสอนพลศึกษา และช่วยแนะนำวิธีการสอนแปลก ๆ ใหม่ ๆ อยู่เสมอ

3. **ด้านอาคาร สถานที่ และอุปกรณ์** ได้แก่ ต้องการให้พลศึกษานิเทศก์ช่วยจัดหาอุปกรณ์กีฬาที่โรงเรียนขาดแคลน จัดหาวัสดุทัศนอุปกรณ์ประกอบการสอน ร่วมมือกับทางโรงเรียนในการหารายได้พิเศษเพื่อซื้ออุปกรณ์หรือสร้างสนามฝึกพลศึกษา และช่วยแนะนำในการผลิตอุปกรณ์ทางพลศึกษาขึ้นใช้เอง

4. **ด้านการประเมินผล** ได้แก่ ต้องการให้พลศึกษานิเทศก์จัดประชุม สัมมนา เพื่อเผยแพร่ความรู้ในด้านการวัดและประเมินผลพลศึกษาภายในเขตการศึกษาเดียวกัน ช่วยวิเคราะห์ปัญหาหลักสูตรและการเรียนการสอนพลศึกษา และช่วยสร้างแบบทดสอบมาตรฐานเพื่อวัดผลวิชาพลศึกษา

5. **ด้านกิจกรรมเสริมหลักสูตร** ได้แก่ ต้องการให้พลศึกษานิเทศก์ช่วยสนับสนุนส่งเสริม บกระดับมาตรฐานทางกีฬาของโรงเรียนและส่งเสริมการแข่งขันกีฬาภายในและภายนอกโรงเรียน ให้คำแนะนำในการจัดกิจกรรมการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน และช่วยประสานงานระหว่างฝ่ายบริหารกับสายวิชาพลศึกษา เพื่อสนับสนุนและให้งบประมาณในการจัดกิจกรรมเสริมหลักสูตรทางคานพลศึกษาอย่างเพียงพอ

6. **ด้านอื่น ๆ** ชนิดของกรณีนิเทศที่ครูพลศึกษาต้องการ ได้แก่ กรณีเทศแบบเขียนเขียน (โดยพลศึกษานิเทศก์เอง) แบบสาธิต และแบบประชุมใหญ่

การเปรียบเทียบความคิดเห็นของหัวหน้าหมวดพลศึกษามัคกับครูพลศึกษา เกี่ยวกับความต้องการนิเทศด้านต่าง ๆ ทั้ง 6 ด้าน ปรากฏว่า ส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ

จากการวิเคราะห์ความแปรปรวนปรากฏว่า ความคิดเห็นของครูพลศึกษาแต่ละเขตการศึกษาทั้ง 12 เขต เกี่ยวกับความต้องการด้านกรณีนิเทศ ส่วนใหญ่ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัย

สำคัญที่ระทม .05

บรรจบ สุพรรณพิทักษ์ (2525 : 4-9) ทำการวิจัยเรื่อง "บุคลิกภาพของครูพลศึกษา โรงเรียนมัธยมศึกษา ในจังหวัดที่อยู่ในความรับผิดชอบของกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ" โดยการส่งแบบสำรวจบุคลิกภาพไปยังครูพลศึกษา จำนวน 315 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. ครูพลศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษาในจังหวัดที่อยู่ในความรับผิดชอบของกลุ่มวิทยาลัยครูภาคตะวันออกเฉียงเหนือ เป็นผู้มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีความคิดริเริ่ม มีความเฉลียวฉลาด ชอบการแข่งขัน ไร่แรง ชอบกิจกรรมทางสังคม มีอารมณ์ขัน มีความเห็นอกเห็นใจผู้อื่น ชอบช่วยเหลือผู้อื่น และทำงานร่วมกับผู้อื่น ในขณะเดียวกันเป็นคนใจร้อน เจ้าอารมณ์ คือร้อน มีความคิดยึดตามแบบแผน และมีพฤติกรรมที่แสดงตนมากเกินไป
2. คะแนนบุคลิกภาพของครูพลศึกษาชายสูงกว่าคะแนนบุคลิกภาพของครูพลศึกษาหญิง
3. คะแนนบุคลิกภาพของครูพลศึกษาที่มีวุฒิปริญญาตรีและสูงกว่าปริญญาตรี สูงกว่าคะแนนบุคลิกภาพของครูพลศึกษาที่มีวุฒิต่ำกว่าปริญญาตรี
4. คะแนนบุคลิกภาพค่านิยมทางสังคมของครูพลศึกษาในช่วงอายุ 31-35 ปี แตกต่างกับครูพลศึกษาในช่วงอายุ 25-40 ปี
5. คะแนนบุคลิกภาพค่านิยมทางสังคมของครูพลศึกษาในช่วงอายุ 26-30 ปี แตกต่างกับครูพลศึกษาในช่วงอายุ 40 ปีขึ้นไป
6. คะแนนบุคลิกภาพค่านิยมด้านความมีลักษณะของหญิงของครูพลศึกษาในช่วงอายุ 21-25 ปี กับอายุ 26-30 ปี แตกต่างกับครูพลศึกษาในช่วงอายุ 40 ปีขึ้นไป

สุรพล ศรีพลประพันธ์ (2525 : 4-9) ได้วิจัยเรื่อง "ปัญหาการจัดและดำเนินการโปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 10" โดยส่งแบบสอบถามไปยังครูพลศึกษา จำนวน 216 คน ผลการวิจัยพบว่า โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตการศึกษา 10 มีการจัดโปรแกรมพลศึกษาคงนี้คือ การสอนพลศึกษาในโรงเรียน การแข่งขันกีฬากายในโรงเรียน การแข่งขันกีฬาระหว่างโรงเรียน และการจัดกิจกรรมเพื่อให้นักเรียนส่วนกิจกรรมพิเศษสำหรับนักเรียนที่ผิดปกตินั้นไม่มีการจัด วัตถุประสงค์ในการจัดโปรแกรมพลศึกษาเพื่อให้นักเรียนมีความรู้ความเข้าใจ และทัศนคติที่ดีต่อวิชาพลศึกษา ให้เกิดพัฒนาการทางด้านร่างกาย จิตใจ อารมณ์

และสังคม และเพื่อสร้างคุณธรรมต่าง ๆ เช่น ความมีระเบียบวินัย นำใจมักก็หา การเสียสละ ความสามัคคี โรงเรียนส่วนใหญ่จัดสอนวิชาบังคับตามหลักสูตร พุทธศักราช 2521 กิจกรรมที่จัดแข่งขันและเพื่อันทนาการ ได้แก่ วอลเลย์บอล ฟุตบอล เซปักตะกร้อ และบาสเกตบอล

ปัญหาการจัดและดำเนินการโปรแกรมพลศึกษา พบว่า จำนวนครูพลศึกษา งบประมาณ โสภณอุปกรณ์ และอุปกรณ์พลศึกษามีไม่เพียงพอ ซากสถานที่ทำความสะอาด ร่างกาย สถานที่ฝึกกิจกรรมในร่ม และห้องเปลี่ยนเครื่องแต่งกาย ซากหนังสือและเอกสารทางทันพลศึกษาที่ใช้ประกอบการเรียนการสอน ครูพลศึกษาไม่ได้รับการนิเทศการสอน และมีงานพิเศษมากเกินไป

ในด้านความคิดเห็นของครูพลศึกษาในโรงเรียนรัฐบาล กับครูพลศึกษาในโรงเรียนราษฎร์ เกี่ยวกับปัญหาการจัดและดำเนินการ โปรแกรมพลศึกษาในโรงเรียน ไม่มีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

สุภทิณี มหิทธิพรินทร์ (2526 : ง-จ) ใ้วิจัย "ปัญหาการนิเทศและการเรียนการสอนวิชาพลศึกษา ใน 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้" โดยส่งแบบสอบถามไปยังผู้บริหารโรงเรียนครูพลศึกษา และพลศึกษานิเทศก์ รวมทั้งสิ้น 162 คน ผลการวิจัยพบว่า ปัญหาการนิเทศและการเรียนการสอนวิชาพลศึกษาใน 4 จังหวัดชายแดนภาคใต้ ที่เน้นปัญหามากได้แก่ จำนวนพลศึกษานิเทศก์น้อย พลศึกษานิเทศก์ไม่ค่อยมีเวลามานิเทศ ครูพลศึกษามีไม่เพียงพอกับความต้องการของสถานศึกษาจำนวนชั่วโมงการสอนของครูพลศึกษามีมากเกินไป นักเรียนไม่มีตำราอ่านประกอบการเรียนวิชาพลศึกษา ไม่มีห้องเปลี่ยนเครื่องแต่งตัวโดยเฉพาะ ซากหนังสืออภิตกใหม่ ๆ ของกีฬาบางประเภท ซากหนังสือ เอกสาร และวารสารทางพลศึกษา ซากหนังสือเกี่ยวกับเทคนิคการสอนวิชาพลศึกษา การใช้และการปรับปรุงอาคารสถานที่ที่ใสสอนวิชาพลศึกษายังไม่เหมาะสม การจัดเตรียมอาคารสถานที่ต่าง ๆ ในการเรียนการสอนวิชาพลศึกษายังไม่เหมาะสม โรงเรียนขาดงบประมาณในการจัดซื้ออุปกรณ์กีฬาและวัสดุสิ้นเปลืองทางการกีฬา สถานที่เรียนในร่มมีไม่เพียงพอ หนังสืออ่านประกอบการเรียนการสอนวิชาพลศึกษามีไม่เพียงพอ อุปกรณ์พลศึกษาไม่สอดคล้องกับจำนวนนักเรียน และซากการวางแผนการสอนร่วมกันระหว่างครูพลศึกษากับพลศึกษานิเทศก์

สุทัศน์ วรณวิจิตร (2526 : ง-จ) ใ้วิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของอาจารย์และ

นักศึกษาเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของอาจารย์วิทยาลัยพลศึกษา" โดยใช้แบบสอบถามไปยัง อาจารย์และนักศึกษามหาวิทยาลัยพลศึกษา รวมทั้งสิ้น 642 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. อาจารย์และนักศึกษามีความเห็นที่พหุติกรรมที่มีความสำคัญในการสอนทุกด้านโดยรวม ๆ มีความสำคัญอยู่ในเกณฑ์มาก ส่วนพหุติกรรมการสอนที่เกิดขึ้นจริง อาจารย์และนักศึกษามีความเห็นต่างกัน โดยอาจารย์เห็นว่าพหุติกรรมทั้ง 9 ด้าน โดยรวมอยู่ในเกณฑ์มาก แต่ นักศึกษาเห็นว่าพหุติกรรมเพียง 4 ด้าน ที่อยู่ในเกณฑ์มาก คือ ด้านบุคลิกภาพของผู้สอน ด้านการปฏิบัติการสอน ด้านการควบคุมวินัยในชั้นเรียน และด้านปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้สอนกับผู้เรียน นอกนั้น อีก 5 ด้าน อยู่ในเกณฑ์ปานกลาง คือ ด้านการเลือกใช้สถานที่และอุปกรณ์ ด้านปรัชญาการสอน ด้านการมอบหมายงานให้ทำ ด้านการเสริมแรงทางการเรียน และด้านการประเมินผลและนำข้อมูลย้อนกลับ

2. ผลการเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างอาจารย์และนักศึกษเกี่ยวกับพหุติกรรมที่มีความสำคัญในการสอน ปรากฏว่า ทั้งสองกลุ่มมีความคิดเห็นแตกต่างกันอย่างมีระดับความมีนัยสำคัญ .05 รวม 6 ด้าน คือ ด้านการเลือกใช้สถานที่และอุปกรณ์ ด้านปรัชญาของการสอน ด้านการปฏิบัติการสอน ด้านการเสริมแรงทางการเรียน ด้านการประเมินผล และนำข้อมูลย้อนกลับ และด้านการควบคุมวินัยในการเรียน ส่วนอีก 3 ด้านไม่แตกต่างกัน

3. ผลการเปรียบเทียบพหุติกรรมการสอนของอาจารย์ จากการประเมินของอาจารย์ ที่มีจำนวนมีในการสอนน้อย และมีจำนวนมีในการสอนมากเกี่ยวกับพหุติกรรมที่มีความสำคัญในการสอน กับพหุติกรรมที่เกิดขึ้นจริง ปรากฏว่าไม่แตกต่างกัน

ชัชชัย สุนทราย (2526 : ง-จ) ได้ทำวิจัยเรื่อง "พหุติกรรมการสอนของ อาจารย์พลศึกษาในวิทยาลัยครูตามการรายงานของตนเอง" โดยใช้แบบสอบถามไปยังอาจารย์ พลศึกษา 72 คน และนักศึกษามหาวิทยาลัยพลศึกษา 240 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. อาจารย์พลศึกษามีความคิดเห็นเกี่ยวกับการแสดงพหุติกรรมการสอนของตนเองอยู่ในระดับมาก เรียงตามลำดับคือ พหุติกรรมการสอนด้านวินัยในการเรียนการสอน ด้านคุณลักษณะส่วนตัวในการสอน ด้านการมอบหมายให้ปฏิบัติ ด้านการดำเนินการสอน ด้านการเตรียมการสอน ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน ด้านการจูงใจและการเสริมแรงทางการเรียน และด้านการใช้อุปกรณ์การสอน

2. นักศึกษาวิชาเอกพลศึกษาที่มีความคิดเห็นเกี่ยวกับการแสดงพฤติกรรมการสอนของอาจารย์พลศึกษาอยู่ในระดับมากและปานกลาง เรียงตามลำดับดังนี้คือ พฤติกรรมการสอนด้านวินัยในการเรียนการสอน ด้านคุณลักษณะส่วนตัวในการสอน ด้านการมอบงานให้ปฏิบัติ ด้านการดำเนินการสอน ด้านการเตรียมการสอน ด้านการใช้อุปกรณ์การสอน ด้านการประเมินผลการเรียนการสอน และด้านการจูงใจและการเสริมแรงทางการเรียน

3. เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างอาจารย์พลศึกษากับนักศึกษาวิชาเอกพลศึกษาเกี่ยวกับการแสดงพฤติกรรมการสอนของอาจารย์พลศึกษา พบว่า ไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01

4. ผลการวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว ของอาจารย์พลศึกษาและนักศึกษาวิชาเอกพลศึกษาทั้ง 6 กลุ่มวิทยาลัยครูเกี่ยวกับการแสดงพฤติกรรมการสอนของอาจารย์พลศึกษา พบว่า ไม่แตกต่างกันที่ระดับความมีนัยสำคัญ .01

พญศักดิ์ สนเทศ (2527 : ๖-๑) ได้วิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของครูพลศึกษาและนักเรียนเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนพลศึกษาในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย" โดยใช้แบบสอบถามส่งไปยังครูพลศึกษา จำนวน 336 คน และนักเรียนระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย จำนวน 840 คน ผลการวิจัยสรุปได้ว่า

1. ครูพลศึกษาและนักเรียนมัธยมศึกษาตอนปลาย มีความคิดเห็นโดยส่วนรวมเกี่ยวกับการแสดงพฤติกรรมการสอนของครูพลศึกษาอยู่ในระดับน้อยครั้ง เรียงตามลำดับคือด้านการปลุกฝังจริยธรรมและคุณธรรม ใ้แก่ สอนให้ระเบียบวินัย สอนให้มีความรับผิดชอบ ด้านคุณลักษณะส่วนตัวในการสอน ใ้แก่ แต่งกายใ้เหมาะสมกับวิชาที่สอน ใ้ความรักความยุติธรรมกับนักเรียนทุกคน ด้านการเตรียมการสอน ใ้แก่ บอกขอขายเนื้อหาวิชาก่อนดำเนินการสอนแต่ละครั้ง แสดงใ้เห็นถึงการเตรียมเนื้อหาที่สอนเป็นอย่างดี ด้านการดำเนินการสอน ใ้แก่ สอนเป็นไปตามลำดับชั้นตอน ต่อเนื่องจากง่ายไปหายาก ใ้แก่นักเรียนยอมรับร่างกายเหมาะสมกับลักษณะวิชาที่สอน ด้านการจูงใจและเสริมแรงการเรียน ใ้แก่ ใ้ความเป็นกันเองและมีมนุษยสัมพันธ์กับนักเรียนทุกคน ชมเชย สนิบสนุนและใ้กำลังใจนักเรียนในการแสดงออก ด้านการวัดผลและประเมินผลการเรียน ใ้แก่ บอกนักเรียนใ้ทราบเกณฑ์และวิธีการทดสอบในวิชาที่สอน ทดสอบย่อยภาคปฏิบัติตลอดภาคเรียน ด้านการใช้อุปกรณ์และสื่อการสอนอื่น ๆ ใ้แก่ สำรวจอุปกรณ์การสอนพลศึกษาทั้งก่อนและหลังเวลาสอน แนะนำนักเรียนเกี่ยวกับการใ้ การเก็บรักษาอุปกรณ์ที่ใ้และสื่อการสอนอื่น ๆ

ให้นักเรียนทราบทั่วกัน

2. เมื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นระหว่างครูพลศึกษาที่ให้นักเรียนมีชั้นเรียนหลายเกี่ยวกับการแสดงพฤติกรรมการสอนของครูพลศึกษา พบว่า แตกต่างกันในระดับความมีนัยสำคัญ

.01

ประยูทธ สาริมาท (2527 : ง-จ) ทำการวิจัยเรื่อง "ความคิดเห็นของครูพลศึกษาเกี่ยวกับวิธีการปลูกฝังความมีน้ำใจนักกีฬาให้นักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา" โดยส่งแบบสอบถามไปยังครูพลศึกษาทั่วประเทศ จำนวน 284 คน ผลการวิจัยพบว่า

1. ในการสอนเรื่องน้ำใจนักกีฬาที่เกี่ยวกับการเป็นผู้เล่นที่ดี ครูพลศึกษาได้เน้นในเรื่องของการเคารพเชื่อฟังคำตัดสินของผู้ตัดสิน และกรรมการในการตัดสินโดยตลอด รองลงมาคือ การปฏิบัติตามกติการะเบียบข้อบังคับ

2. ในการสอนเรื่องน้ำใจนักกีฬาที่เกี่ยวกับการเป็นผู้ตัดสิน ครูพลศึกษาเน้นในเรื่องการให้เกียรติผู้ตัดสิน กรรมการและผู้เล่นทั้งสองฝ่าย รองลงมาคือ การแสดงความเคารพและยอมรับคำตัดสินของผู้ตัดสินและกรรมการตลอดเวลาการแข่งขัน เช่น ไม่ยั่วยุย คำขอ เย้ยหยัน ให้ผู้ตัดสินและกรรมการ

3. ในการสอนเรื่องน้ำใจนักกีฬาที่เกี่ยวกับคุณลักษณะน้ำใจนักกีฬาด้านอื่น ๆ ครูพลศึกษาเน้นในเรื่องการให้นักเรียนรู้จักการให้อภัยในความผิดพลาดของเพื่อนร่วมทีมมากที่สุด รองลงมาคือ การให้นักเรียนมีความรับผิดชอบต่อการกระทำของตน

4. ในด้านวิธีการสอน ครูพลศึกษาใช้วิธีการสอนแบบบรรยายสอดแทรกในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในขณะเล่นกิจกรรมต่าง ๆ เป็นการสอนแบบบรรยายหรืออภิปรายโดยครูพลศึกษาเอง นอกจากนี้พบว่า ครูพลศึกษาได้สอนในเรื่องความมีน้ำใจนักกีฬาทุกครั้งในชั่วโมงพลศึกษา แต่ไม่ค่อยจริงจังกับการสอนเท่าที่ควร เนื่องจากไม่มีเอกสาร ไม่มีหนังสือที่จะใช้ค้นคว้าในการเตรียมการสอน และมีเวลาในการสอนวิชาพลศึกษาแต่ละคาบน้อยเกินไป ทำให้ไม่สามารถบรรจุเนื้อหาเรื่องนี้เข้าไปในการสอนได้มากเท่าที่ควร

5. การปรับปรุงวิธีการสอนเรื่องน้ำใจนักกีฬาของครูพลศึกษา ครูพลศึกษาเห็นว่าควรปรับปรุงในสิ่งต่อไปนี้ตามลำดับคือ การมีน้ำใจนักกีฬาของครูพลศึกษาโดยการทำตนให้เป็นตัวอย่าง ครูพลศึกษาควรมีความรู้เรื่องน้ำใจนักกีฬาที่ขึ้น การเห็นความสำคัญของน้ำใจนักกีฬาของ

ครูพลศึกษา

ยูวดี ศุภนตะฤทธิ (2528 : ง-จ) ได้ทำการวิจัย "การสร้างแบบรายงานตนเองเกี่ยวกับคุณลักษณะและการปฏิบัติงานของครูพลศึกษาในระดัมนิยมศึกษา" ผลการวิจัยพบว่าแบบรายงานตนเองที่สร้างขึ้นควรประกอบด้วยคุณลักษณะที่สำคัญ 10 ด้าน คือ

1. ด้านการสอน
2. ด้านสุขภาพทางกายและทางจิต
3. ด้านวิชาการ
4. ด้านบุคลิกภาพ
5. ด้านคุณธรรมความประพฤติ และความมีน้ำใจนักกีฬา
6. ด้านมนุษยสัมพันธ์
7. ด้านการอบรม ปกครอง และการเป็นผู้นำ
8. ด้านการเป็นพลเมืองดีในสังคมประชาธิปไตย
9. ด้านความเชื่อมั่นในตนเอง
10. ด้านกีฬา และความสามารถทางกีฬา

ประกอบด้วยขอรายการต่าง ๆ 87 ข้อ โดยแบบรายงานตนเองนี้ มีความแม่นยำตรงตามเนื้อหา มีความแม่นยำตามสภาพความเป็นจริง โดยให้ครูพลศึกษาประเมินผลตนเอง กับหัวหน้าหมวดพลศึกษาประเมินครูพลศึกษา จำนวน 3 โรงเรียน ปรากฏว่า คะแนนมีความสัมพันธ์กันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05 ($r = .73, .78$ และ $.61$) มีความเที่ยงสูง โดยวิธีทดสอบความแปรปรวนของคะแนนโดยวิธีของฮอยท์ (Hoyt) ได้ค่าความเที่ยง .972 และขอสอบสามารถจำแนกบุคคลได้ในระดับความเชื่อมั่นร้อยละ 99

จากการรายงานตนเองของครูพลศึกษา จำนวน 300 คน จะได้อารางปกติวิสัยเปอร์เซ็นต์ของคะแนนของครูพลศึกษาในแต่ละคุณลักษณะ และรวมทุกคุณลักษณะ

ยูวดี วิวัฒน์ประที (2528 : ง-จ) ทำการวิจัยเรื่อง "การเปรียบเทียบบทบาทที่คาดหวังกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษา ตามการรับรู้ของครูพลศึกษา" โดยส่งแบบสอบถามไปยังครูพลศึกษาโรงเรียนมัธยมศึกษา ในเขตกรุงเทพมหานคร ผลการวิจัยพบว่าครูพลศึกษามีความคาดหวังเกี่ยวกับบทบาทในการปฏิบัติงานของศึกษานิเทศก์ กรมพลศึกษาในด้าน

ต่าง ๆ ดังนี้

1. **ค่านิยามการเรียนการสอน** ความคาดหวังที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ให้ความรู้แก่ครู
พลศึกษาเกี่ยวกับกฎ กติกาที่เปลี่ยนแปลง แนะนำวิธีการสอนแปลก ๆ ใหม่ ๆ อยู่เสมอ ให้ความ
ร่วมมือประสานงานกับครูพลศึกษาในการทดลองสอนและประเมินผลการสอน
2. **ค่านิยามการวัดและประเมินผลทางพลศึกษา** ความคาดหวังที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่
ให้บริการจัดประชุม สัมมนา เพื่อเผยแพร่ความรู้ค่านิยามการวัดและประเมินผลทางพลศึกษา ช่วยจัด
ทำข้อทดสอบมาตรฐานวิชาพลศึกษา
3. **ค่านิยามอาคารสถานที่และวัสดุอุปกรณ์** ความคาดหวังที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ให้
บริการจัดประชุม อบรม สัมมนา เพื่อเผยแพร่ความรู้ทางค่านิยามอุปกรณ์ทางพลศึกษา ให้คำแนะนำ
ในการป้องกันอุบัติเหตุจากสภาพอุปกรณ์และสถานที่ในการเรียนการสอนและการฝึกซ้อมกีฬา
4. **ค่านิยามกิจกรรมเสริมหลักสูตร** ความคาดหวังที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ให้คำแนะนำ
ในการจัดกิจกรรมการแข่งขันกีฬาภายในโรงเรียน กีฬาระหว่างโรงเรียนและกิจกรรมอื่น ๆ
5. **ค่านิยามบริการชุมชน** ความคาดหวังที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่ ร่วมมือกับสถาบัน
โรงเรียนระดับต่าง ๆ และชุมชนในการดำเนินการจัดการแข่งขันกีฬา กิจกรรมนันทนาการหรือ
กิจกรรมเยาวชนตามความเหมาะสม
6. **คุณลักษณะของศึกษานิเทศก์กรมพลศึกษา** ความคาดหวังที่อยู่ในระดับมาก ได้แก่
มีความเชื่อมั่นในตนเอง มีลักษณะเป็นผู้นำ มีมนุษยสัมพันธ์กับผู้อื่น มีความรู้ทางด้านวิชาการ
7. **ค่านิยามความต้องการอื่น ๆ** ครูพลศึกษาต้องการการนิเทศทางค่านิยามการเรียนการสอน
มากที่สุด และมีความคาดหวังเกี่ยวกับลักษณะของการนิเทศซึ่งอยู่ในระดับมากได้แก่ การสาธิต
การนิเทศที่ศึกษานิเทศก์กรมพลศึกษามาเองโดยบอกให้ทราบล่วงหน้า การมาเยี่ยมโรงเรียนโดย
ครูพลศึกษาหรือทางโรงเรียนขอร้องไป

ส่วนบทบาทที่ปฏิบัติจริงของศึกษานิเทศก์กรมพลศึกษา ครูพลศึกษามีความเห็นว่าการ
ค่านิยามการปฏิบัติอยู่ในระดับน้อย นอกจากคุณลักษณะที่เป็นจริง ซึ่งจัดอยู่ในระดับมาก ได้แก่
มีมนุษยสัมพันธ์กับผู้อื่น มีลักษณะเป็นผู้นำ มีเหตุผลและยอมรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น มีความเชื่อ
มั่นในตนเอง มีอารมณ์มั่นคงหนักแน่น

เมื่อเปรียบเทียบบทบาทที่คาดหวังกับบทบาทที่ปฏิบัติจริงของศึกษานิเทศก์กรมพลศึกษา

ตามการรับรู้ของครูพลศึกษา ปรากฏว่า ทุกข้อในแต่ละคำมีความแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .05

งานวิจัยในต่างประเทศ

วูด (Wood 1970 : 84-102) ได้ศึกษาวิธีการสังเกตพฤติกรรมการสอนหลายระบบ ประกอบด้วยเครื่องมือ เอฟ ที ซี บี (FTCB) อี ซี เอส (RCS) และแบบรายงานการฝึกการสอนของครู ผลการศึกษาสรุปได้ว่า การฝึกอบรมเกี่ยวกับการสังเกตและวิเคราะห์พฤติกรรมช่วยให้ครูสามารถควบคุมพฤติกรรมของตนให้สัมพันธ์กับการใช้แบบระบบการสอน และพฤติกรรมกรรมการเรียนของนักเรียน

กรีนวูด (Greenwood 1974 : 141-143) ได้วิจัยเพื่อพัฒนาแบบทดสอบ เอส อี ซี ที บี (SECTB ย่อมาจาก Student Evaluation of College Teaching Behavior) ที่มหาวิทยาลัยฟลอริดา พบว่า พฤติกรรมที่สำคัญของอาจารย์ในความคิดเห็นของอาจารย์ นักศึกษาและผู้บริหาร มีดังนี้ สามารถทำให้เข้าใจง่าย มีการสอนที่ทันสมัย มีความรับผิดชอบต่อชั้นเรียน ไม่หยุดสอนเมื่อย ๆ ให้ความเป็นกันเองกับนักศึกษา รับฟังความคิดเห็นของนักศึกษา ระบุเทคนิคการวัดผล ให้งานอย่างกระตือรือร้นและเหมาะสม มีความรอบรู้ทันเหตุการณ์ และเข้าใจปัญหาของนักศึกษาได้ดี

ฟาวเลอร์ (Fowler 1974 : 5095 - A) ได้วิจัยเรื่อง "มโนทัศน์ ปฏิกริยา และการรับรู้ของนักเรียนระดับประถมศึกษาที่มีต่อวิธีสอนวิชาพลศึกษาแบบต่าง ๆ โดยทดลองกับนักเรียนระดับประถมศึกษาในสหรัฐอเมริกา จำนวน 28 โรงเรียน ผลการวิจัยพบว่า ในการสอนวิชาพลศึกษาครูผู้สอนจะมีพฤติกรรมกรรมการสอนแตกต่างกันแต่เด็กนักเรียนเข้าใจและรู้ถึงพฤติกรรมที่ครูแสดงออกได้ดี จึงเกิดบรรยากาศในการสอนที่ดี เกิดมโนทัศน์ที่ดีต่อวิชาพลศึกษา